

# Stockholms folkskoledirektion och i samband därmed stående institutioner.

## Folkskoledirektionen.

*Brunkebergstorg 13, 2 tr., C. (postgiro-  
konto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»;  
sessionstid: i regel varannan fredag un-  
der lästerminerna kl. 15,15.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-  
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-  
garer årg.).

Enligt lag angående folkskoleväsendet i Stock-  
holm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet  
i Stockholm en för hela staden gemensam kom-  
munal angelägenhet, som i huvudsak skall hand-  
havas av Stockholms folkskoledirektion. Det  
regleras närmare av en särskild stadga angående  
folkundervisningen i Stockholm.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring  
av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folk-  
skoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirek-  
tionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprö-  
vande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I  
anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 15  
mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920  
skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa  
utses en av Stockholms stads konsistorium, en,  
tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgar-  
råden samt återstående tretton ledamöter av  
stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes  
för en tid av två år och kan återväljas. Kon-  
sistorium och stadsfullmäktige kunna ock utse  
suppleanter till det antal, som anses erforderligt  
(endast konsistoriet har hittills utsett sådan sup-  
pleant). Direktionen utser årligen inom sig en vice  
ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkunder-  
visningen i Stockholm äger folkskollärarper-  
sonalen i Stockholm utse två representanter  
att närvara vid direktionens sammanträden med  
rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan  
angivna ärenden, deltaga i överläggningarna,  
men ej i besluten, och att få till protokollet  
antecknad avvikande mening. Dessa represen-  
tanter jämte två suppleanter för dem väljas  
för två år av folkskollärarkårens ombudsför-  
samling (se sid. 188) bland inom staden an-  
ställda lärare, som ej äro ledamöter av direk-  
tionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av  
k. m:t den 19 mars 1920 fastställda instruk-  
tionen, att handhava huvudstadens folkskole-  
väsen i överensstämmelse med gällande för-  
fattningar ävensom övriga undervisningsväsendet  
rörande angelägenheter, vilkas vård av stads-  
kollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskole-  
stadgans föreskrifter och stadsfullmäktiges beslut  
den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirek-  
tionen som styrelse för de obligatoriska fortsätt-  
nings- och ersättningsskolor, som in-  
rättats i Stockholm fr. o. m. hösterminen 1920  
(se sid. 187). Enligt § 50 av kungl. stadgan för  
fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fort-  
sättningsskolans lärare likaledes utse en repre-  
sentrant, jämte suppleant för denne, att närvara  
vid direktionens sammanträden med samma be-  
fogenhet vid behandling av ärenden rörande fort-  
sättningsskolan som folkskollärarpersonalens re-  
presentanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har  
k. m:t den 31 dec. 1929 — jämlikt k. kung.  
den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskole-  
väsendet i stad, som ej deltagar i landsting —  
medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills  
vidare intill utgången av år 1939 från inspek-  
tion av sitt folkskoleväsen genom statens folk-  
skolinspektör, dock att denna befrielse icke skall  
gälla granskningen och vitsordandet av folkskole-  
direktionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen handhaver dessutom den  
högsta kommunala förvaltningen och ledningen  
av de kommunala mellanskolorna (se sid.  
202) samt skolan för bildbara sinnesslöa  
barn (se sid. 201). Intill den 1 juli 1934 ut-  
övdde folkskoledirektionen även ledningen av de  
högre folkskolorna. Sedan ny stadga för de  
högre folkskolorna utkommit den 7 juni 1934,  
utgöra dessa skolor självständiga undervisnings-  
anstalter under egna styrelser.

Vidare handhaver folkskoledirektionen de för-  
valtningsuppgifter, som sammanhänga med sta-  
dens åligganden i avseende å de allmänna  
läroverken (jfr sid. 326). Slutligen handläg-  
ger direktionen frågor angående förvaltningen av  
Stockholms borgarskolas och Navigations-  
skolans nybyggnader (jfr sid. 330).

För den årliga granskningen av direktionens  
räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige  
fem revisorer jämte tre suppleanter för dem.

Folkskoledirektionen äger att åt särskilda inom  
densamma utsedda nämnder, envar bestående  
av minst fem personer, överlämna att å dess  
vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund  
härav har direktionen med avseende å folkskole-  
ärenden utsett dels en ekonominämnd, dels  
en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger be-  
sluta angående tillämpning av gällande lönergle-  
menten i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor,  
upplåtelse av skollokaler, barnbispisningen, upp-  
handlingar samt vissa andra ärenden av ekono-



misk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomistörrelsen samt frågor ang. vissa tjänsteställsättningar, vilka skolas prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handhålla enligt § 19 mom. 9 av folkskolestadgan direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster. Direktionen utser årligen inom sig dels ombud att närvara vid lärarprov, dels två betygskommittéer med uppgift att jämte direktionens ordförande i vissa fall besluta rörande tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonal.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolrådet väljas i enlighet med lagen om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock att kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, kan utses till ordförande. Rörande de olika skolrådets sammansättning se under församlingarnas folkskolor (sid. 191 ff.).

Församlingens skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överläraryrkefästningar, utfärdar, i vissa fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m. Därjämte tager skolrådet, resp. skolrådets ordförande viss befattning med ingripande mot lärjungar, vilka försumma skolgången, ävensom med avgöranden rörande avgång från folkskolan jämlikt § 48 i folkskolestadgan.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folkskoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier åt i Stockholm mantals-skrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågakvarande stipendiater (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för

synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsikt att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före mars månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiatar. (Jfr sid. 326.)

**Författningar m. m.** Lag om församlingsstyrelse i Stockholm 6 juni 1930. Lag ang. folkskoleväsendet i Stockholm 15 maj 1903, med ändr. 16 sept. 1918, 14 febr. 1920, 13 juni 1924 och 29 maj 1925. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm 22 juni 1923, med ändr. 19 dec. 1924, 18 juni 1926, 20 jan. 1933 och 18 april 1934. K. kung. 20 juli 1933 om tillsättning i vissa fall av lärare vid folk- och småskolor jämte k. brev 21 dec. 1933 om kungörelsens tillämpning på Stockholms stads skoldistrikt. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. K. stadgan för kommunala mellanskolor 2 juni 1933. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion 19 mars 1920, med ändr. 5 nov. 1920, 29 maj 1925 och 1 aug. 1930. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningssstadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 28 maj 1926. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. Reglemente för Stockholms stads studiestipendier, godkänt av SF 18 jan. 1926.

**Stat år 1935.** Utgifter: 16,465,591 kr. (däruv att täckas med lånemedel 700,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1934 beviljade lånemedelsanslag 1,595,000 kr.); inkomster: 4,943,268 kr. (däruv statsbidrag 4,464,000 kr.).

## Folkskoledirektionens ledamöter.

### Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

### Vice ordförande.

Sandwall, F. V., lektor.

### Övriga ledamöter.

\*Beyer, C. N. T., fil. kand.

Grimlund, H. V. A., rektor, stadsfullm.

Gustafson, F. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

Gyllander, K. G. G., fil. mag., lärare.



FD

- \*Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av konsistorium).  
Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.  
\*Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.  
\*Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.  
Svensson, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.  
Wallin, Ingeborg M., f. d. konsulent.  
\*Wallin, H. E., kassör.  
\*Wikberg, S., seminarielärare.  
\*Åhrberg, F. A. L., typograf.

### Suppleant

(utsedd av konsistorium).

Edquist, C., kyrkoherde.

### Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter.

Åkesson, Anna J.; Örtendal, J. R. V.

Suppleanter: Gustafson, E. G. K.; Olsson, Ruth E.

### Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant.

Wennberg, E. B.

Suppleant: Ålinder, A. H.

### Sekreterare.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

### Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

#### Ekonominämnden.

Grimlund, H. V. A.; Larsson, Oscar E., ordf.; Magnuson, P. K.; Månsson, O. P.; Svensson, G. Anders, vice ordf.

#### Skolhusnämnden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Magnuson, P. K., vice ordf.; Svensson, G. Anders; Wallin, H. E.; Wikberg, S.

### Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Lindskog, H. J.; Magnuson, P. K.; Sandwall, F. V.; Wallin, Ingeborg M.

### Ombud att närvara vid lärarprov.

Grimlund, H. V. A.; Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.; Sandwall, F. V.; Wallin, Ingeborg M.; Wikberg, S.

### Betygskommitterade

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Larsson, Oscar E. (självskr.); Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.

### Kommitté för beredning av frågor ang. utdelning av kommunala studiestipendier.

(Jfr sid. 181.)

Hedström, J. S., rektor, ordf.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Nordlund, K., förste folkskolinspektör; Nordström, A., byggnadsingenjör; Petterson, Anna C., skolföreståndarinna.

### Sekreterare (600 kr.).

Stafner, S., läroverksadjunkt.

### Folkskoledirektionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Bohlin, f. Jonson, Brita, fru.  
Forssberg, E. V., direktör, ordf.  
Hegert, O. A., byggnadsingenjör.  
Palmberg, J. H., järnsvarare.  
Zederroth, S. V., assistent.

### Suppleanter:

Arrhén, K. E. T., fil. d.r.  
Carström, A. E., spårvägsman.  
Tholander, C. M. (Carin), lärarinna.

### Folkskoledirektionens expedition.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstid: 10—12 samt 13—15 (lördagar 10—14).

Stat år 1935. Utgifter: 206,340 kr.

### Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; träffas 14—15 (lördagar 13—14), under juni—augusti 13—14.

### Sekreterare (3,600 kr.).

Österberg, B. A. E., rådman; träffas i regel 14,30—15,30 (lördagar 13,30—14,30).

### Kamrerare (20).

Grundström, N. E., tjf. (se sid. 76), tjf. Gustafson, J. A. T. (se sid. 76).

### Kontorsskrivare (11).

Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; Gehlin, Märta A. J.

### Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—12 samt 13—15 (lördagar 9,30—12, 12,30—14).

### Kontorsskrivare och registrator (11).

Wallander, Karin J. M.



*Statistiskt biträde* (11).

Lenander, E. W. (Ella).

Två amanuenser (5,400—3,900 kr.), en kontorsskrivare (9), två kontorsskrivare (7), tre kontorsbiträden (5), åtta extra biträden (3,300 —1,860 kr.).

*Byggnadsinspektör* (5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—17 samt onsdagar 13—15.

*Förste vaktmästare* (7).

Nilsson, J.

En vaktmästare (6), ett extra vaktmästarbiträde (2,280 kr.).

**Inspektionen över folkskolorna.**

*Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. »folkskoledirektionen»; expeditionstider: se nedan.*

Vid övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättnings-skolinspektör, med uppgift för den förstnämnde att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den sistnämnde att handlägga frågor angående fortsättningsskolorna ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Assistenten biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöröml tillkommer skolköksinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befördra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

*Instruktioner m. m.* K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, med ändr. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm 31 dec. 1929. Instruktioner 25 nov.

1910 för förste och andre folkskolinspektören samt 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlönning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr.

*Stat år 1935.* Utgifter: 90,885 kr.

*Förste folkskolinspektör* (27).

Nordlund, K. (förordn. t. o. m. <sup>16</sup>/<sub>2</sub> 1936); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

*Andre folkskolinspektör* (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

*Fortsättningsskolinspektör* (24).

Ramsjö, K. O. V.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

*Assistent* (19).

Vakant.

*Slöjdinspektör*

(9,300 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 60 72 89.

*Slöjdinspektis*

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 50 83 10.

*Skolköksinspektis*

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

*Gymnastikinspektis*

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 60 67 89.

*Gymnastikinspektör* (2,000 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas å direktionens lokal måndagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 11—11,30, 33 14 79.



## Skolornas läkarvård.

För undersökning av barn vid Stockholms folkskolor antagas av direktionen medelst förordnande tills vidare eller för viss tid läkare för allmänna undersökningar (skolläkare); och böra dessa läkare helst vara boende var och en inom den församling, för vars skola han anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning av sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon, ävensom för underlivssjukdomar hos flickorna. Därjämte äro anställda dels en läkare, som övervakar den psykiska och fysiska vården av de i hjälpklasserna intagna barnen samt biträder vid undersökningar i och för avgörande om intagning i dessa klasser, dels en läkare för hörselsvagklasserna.

Den inom överlärardistrikt anställda skolläkaren åligger bl. a. att vara närvarande vid barnens inskrivning vid läsårets början, att undersöka nyinskrivna barn, varvid de klena barn, som anses under sin skoltid böra årligen undersökas, å matrikelbladen betecknas genom ordet »läkarekontroll», att varje läsår undersöka dessa barn samt i övrigt de barn, som till honom hänvisas av skolans överlärare, att undersöka barn, som äro föreslagna att sändas till skollvskoloni, att hålla mottagningar i skolan för att meddela föreskrifter rörande de barn, som av överläraren till honom hänvisas för lindrigare sjukdom, att vid inträffad smittsam sjukdom giva nödiga föreskrifter till hindrande av smittas spridande samt att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska anordningar.

Varje av direktionen för undersökning av barn i stadens folkskolor antagen läkare är skyldig att till direktionen lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förlutna läsåret samt därvid göra de framställningar och lämna de anvisningar, vartill hans arbete kunnat giva anledning.

Numera äro dessutom för några överlärardistrikt anställda skolsköterskor dels för att biträda vid läkarnas skolundersökningar, dels för att genom besök i barnens hem etc. medverka till och övervaka, att läkarnas ordinationer följas.

Slutligen finnas vid folkskolorna inrättade en poliklinik för talrubbningsfel, en ortopedisk poliklinik samt nitton polikliniker för tandsjukdomar (se nedan). I några skolor är anordnad ljusbehandling för klena barn.

**Instruktioner.** Provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoleledningen 12 juni 1912. Instruktion för hjälpklassläkaren, antagen av folkskoleledningen 22 dec. 1932. Instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoleledningen 14 febr. 1919.

**Stat år 1935.** Utgifter: 84,900 kr. (förutom rörligt tillägg). (Betr. tandpolikliniker se nedan.)

**Avlöningar m. m.** Skolläkare m. m.: inalles 62,400 kr. (förutom rörligt tillägg) (därav

för kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna 6,400 kr.). De utgående arvoden variera mellan 4,200 och 150 kr. per år.

## Läkare vid folkskolorna.

**Engström, R. O.** (Storkyrkoförs.); t. 40 35 37.  
**Hägg, A. D.** (Klara förs.); t. 21 20 20.

**Ottander, C. O. C.** (Kungsholms och S:t Görans förs.); t. 50 28 05.

**Kjerrulf, H.** (Adolf Fredriks förs.); t. 11 23 90.  
**Gyllencreutz, Sara A. H.** (Gustav Vasa och Matteus förs.); t. 20 80 20.

**Naglo, O. N. O.** (Jakobs och Johannes förs.); t. 50 00 70.

**Böttiger, G. E. A.** (Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.); t. 30 62 02.

**Lind, T. H. B.** (Katarina och Sofia förs.); t. 10 56 99.

**Nordenson, A. G.** (Maria och Högalids förs.); t. 43 49 53.

**Hulting, C. G.** (Brännkyrka förs.: Liljeholmens och Blommensbergs distrikt); t. 41 47 88.

**Ericsson, V. A.** (Enskede förs. samt av Brännkyrka förs. Älvsjö distrikt); t. Enskede 13 44.

**Peyron, J. A.** (Bromma förs.); t. 60 90 22.

**Grönblad, Ester E.** (ögonsjukdomar); t. 41 11 70.

**Freneckner, F. J. P.** (Storkyrko-, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars samt Brännkyrka och Enskede förs.); t. 30 97 20.

**Ygberg, N. H.** (Kungsholms, S:t Görans, Adolf Fredriks, Gustav Vasa, (öron, näsa, Matteus och Bromma förs.); t. 53 08 27.

**Hambraeus, C. M.** (Katarina, Sofia, Maria och Högalids förs.); t. 40 05 94.

**Söderbaum, H.** Gunhild (underlivssjukdomar hos flickorna); t. 11 85 28.

**Ramer, K. T.** (hjälpklasserna och sinnesslöskolan); t. 53 34 20.

**Häggström, A. E.** (klasserna för hörselsvaga); t. 62 45 29.

**Björkquist-Wolontis, Sigrid** (friluftsklasserna); t. 20 07 18.

**Kjellin, G. V.** (friluftsklasserna); t. 40 71 40, 43 09 01.

## Läkare vid mellanskolorna m. m.

**Ottander, C. O. C.** (se ovan); för norra kommunala mellanskolan.

**Nordenson, A. G.** (se ovan); för södra kommunala mellanskolan samt södra avdelningarna av handelsmellanskolan, tekniska mellanskolan och högre folkskolorna för handelsundervisning och för teknisk utbildning.

**Hägg, A. D.** (se ovan); för norra avdelningarna av handelsmellanskolan och högre folkskolan för handelsundervisning.

**Böttiger, G. E. A.** (se ovan); för norra avdelningarna av tekniska mellanskolan och högre folkskolan för teknisk utbildning.



**Bernhagen**, Hanna L.; t. 20 02 05; för norra kommunala mellanskolan samt norra avdelningarna av hushållstekniska mellanskolan och högre folkskolan för kvinnlig utbildning.

**Allewin**, Sofia C.; t. 32 07 70; för södra kommunala mellanskolan samt södra avdelningarna av hushållstekniska mellanskolan och högre folkskolan för kvinnlig utbildning.

**Berg**, Henny M.; t. 40 88 55; för handelsmellanskolan och högre folkskolan för handelsundervisning.

**Lundberg**, V. L.; t. 50 05 67; för ögonsjukdomar.

**Ygberg**, N. H. (se ovan); för sjukdomar i öron, näsa och svalg.

Sju skolsköterskor (3,300—2,640 kr.).

### Poliklinik för talrubbningsfel vid Stockholms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbningsfel hos barnen vid Stockholms folkskolor är anordnad en poliklinik för talrubbningsfel.

**Mottagningstider:** i Klara folkskola måndagar kl. 14—14,30; i Katarina norra folkskola fredagar 14—14,30. **Övningstider:** måndagar, onsdagar och fredagar kl. 14—15,30 i Klara och Katarina norra folkskolor.

**Föreståndare** (arvode 1,500 kr.).

**Frencqner**, F. J. P. (se ovan).

Fyra biträden.

### Ortopedisk poliklinik vid Stockholms folkskolor.

Vid folkskolorna har upprättats en ortopedisk poliklinik dels för att omhändervä de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hälningssgymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Polikliniken hålles under lästerminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola två gånger i månaden, i Sofia och Högalids folkskola en gång i månaden ävensom i ett antal andra folkskolor, företrädesvis i förstadssamhällena, tre gånger under läsåret.

**Föreståndare** (arvode 2,610 kr.).

**Asplund**, E. G.

En assistent.

### Folkskolornas polikliniker för tand-sjukdomar.

Vid Stockholms folkskolor är anordnad fullständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet folkskolor upprättade tandpolikliniker. Barnen erhålla behandling under första skolåret och sedermera i mån av behov två gånger årligen efterbehandling. Vid tandpoliklinikererna äro anställda dels tandläkare, dels tandsköterskor. Ledningen

av verksamheten utövas av en föreståndare (tillika chef för Eastmaninstitutet, se sid. 148).

Förutom i nedan nämnda folkskolor finnas polikliniker anordnade i Storkyrkoförsamlingens, Enskede västra, Olovsunds och Mälarhöjdens folkskolor. Tjänstgöringen vid dessa skolor bestrides av tandläkare från övriga polikliniker å tider, som särskilt bestämmas.

**Instruktion.** Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen 14 juni 1918.

**Stat år 1935.** Utgifter: 290,900 kr. (förutom rörligt lönetillägg).

### Föreståndare för poliklinikerna för tandsjukdomar

(avlönning som tandläkare (21), dessutom tilläggsarvode 1,980 kr.; av den ordinarie avlöningen bestrides  $\frac{1}{3}$  av folkskoledirektionen och  $\frac{2}{3}$  av direktionen över Eastmaninstitutet, se sid. 148).

**Strandberg**, S. O.; expedition: Högalids folkskola; t. 43 65 98.

Tandläkare finnas i följande folkskolor:

#### Klara folkskola.

**Klara Södra Kyrkogata 13—15, C.; t. 10 65 18; kliniktid: 8—13,30.**

#### Tandläkare (17).

**Dahlén**, G. S.

#### Kungsholms och S:t Görans folkskola.

**Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.**

#### Tandläkare (21).

**Steenhoff-Noreen**, Fanny H. L.

#### Kristinebergs folkskola.

**Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid 8—16.**

#### Tandläkare (21).

**Mårtensson**, Agnes.

#### Adolf Fredriks folkskola.

**Tegnérsgatan 44, Va.; t. 32 53 96; kliniktid: 8—16.**

#### Tandläkare (21).

**Norén**, A. Emelie H.

#### Tandläkare (17).

**Stene**, N. A.

#### Matteus folkskola.

**Norrtullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70; kliniktid: 8—16.**

#### Tandläkare (21).

**Flodberg**, Fanny.



FD

**Johannes folkskola.**

Roslagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare.*

Vakant.

**Engelbrekts folkskola.**

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kliniktid: 8—16.

*Tandläkare* (21).

Lind-Neumüller, Emy M.

**Hedvig Eleonora och Oscars folkskola.**

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid: 8—16.

*Tandläkare* (21).

Huss-Åkerström, Ingrid.

**Katarina norra folkskola.**

Tjörhovsgatan 15, Sö.; t. 43 04 94; kliniktid: 8—13,30.

*Tandläkare* (17).

Fischer, E. W.

**Katarina södra folkskola.**

Soflagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (7,830 kr.).

Lundh-Samuelsen, Asta.

**Sofia folkskola.**

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.

*Tandläkare* (21).

Stilow, Dagmar E.

**Maria folkskola.**

Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid: 8—16.

*Tandläkare* (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

*Extra tandläkare* (7,500 kr.).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

**Högalids folkskola.**

Folkskolegatan 11—13, Sö.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.

*Tandläkare* (21).

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

**Enskede östra folkskola.**

Enskede 1; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (7,830 kr.).

Nordström, Gunhild S.

**Skarpnäcks folkskola.**

Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (7,500 kr.).

Thomasson-Hahn, Gertrud M. A.

**Älvsjö folkskola.**

Örby folkskola, Älvsjö 2; t. Örby 3 09; Långbrodals folkskola, Älvsjö 1; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (7,500 kr.).

Lindenau-Nylander, Greta.

**Liljeholmens folkskola.**

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—13,30.

*Tandläkare* (17).

Atler-Eskilson, Greta.

**Blommensbergs folkskola.**

Blommensbergs folkskola, Stockholm 9; t. Gröndal 95; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (7,830 kr.).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

**Bromma norra folkskola.**

Alviks folkskola, Äppelviken; t. Ulvsunda 1 69; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (8,160 kr.).

Löfgren, H. A.

**Bromma södra folkskola.**

Ålstens folkskola, Ålsten; kliniktid: 8—16.

*Extra tandläkare* (8,160 kr.).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

Tio tandpoliklinikbiträden (5), tretton tandpoliklinikbiträden (2,880—2,280 kr.).

**Stockholms stads mellanskolor och högre folkskolor.**

Se sid. 202, 204.



## Fortsättnings- och ersättningsskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i kungl. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, är lärjungar, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktigt att inträda i fortsättningsskola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan avgöres av folkskoledirektionen. Enligt utbildad praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 188) likvärdigt med fullgjord fortsättningsskolplikt. Skolpliktigt skall deltaga i fortsättningsskolans undervisning under för skoldistriktet fastställd tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämnat ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro innevarande år skolorna fördelade på följande linjer:

För gossar: fortsättningsskola för 1) järmanufaktur 2) elektroteknik 3) handel 4) allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete 2) sömnadsarbete.

För de lärjungar, som vid skollärdens slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan).

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar äro anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare. Fr. o. m. höstterminen 1934 inskrivna elever hänvisas emellertid från samtliga överlärardistrikt till Kungsholms och St Görans folkskola (gossar) och Klara folkskola (flickor). Ledningen av de sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhaves av en tillsyningslärare.

Antalet elever i de i överlärardistriktin ingående avdelningarna av fortsättnings- och ersättningsskolorna utgör värterminen 1935 tillsammans 401, fördelade på 22 avdelningar (se nedan). Antalet elever i de centraliserade fortsättningsskolorna (t. v. första årskursen) utgör värterminen 1935 tillsammans 202, fördelade på 7 avdelningar. Av den centraliserade er-

sättningsskolan har upprättats 1 avdelning med 20 elever.

**Författningar.** K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning 30 dec. 1932, med ändr. 2 juni 1933.

**Avlöningar.** Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 81,000 kr. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

### Tillsyningslärare

(för de centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna) (avlöning som ord. folkskollärare).

Wennberg, E. B.

## Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant förändra, kunna två eller flera församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis (genom anslag å barnavårdsnämndens stat) bekostade folkskolor vid tre av barnavårdsnämndens barnhem (Tempelbacken, Eolshäll och Sättra barnkoloni), vid sjukhusdirektionens barnsanatorium vid Hamra samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Boxtorp i Gryts och Hyllinge församlingar i Södermanlands län (jfr sid. 219).

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.<sup>1)</sup> Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie ämneslärare och övningslärare antagas av folkskoledirektionen. Besvär över beslut om tillsättning av dylik befattning anföres hos k. m. t. i ecklesiastikdepartementet. E. o. lärare antages av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett läsår. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje

<sup>1)</sup> Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.



FD

lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning, varjämte barn över 14 år, vilka icke erhållit avgångsbetyg från folkskolans sjunde klass och som icke på grund av fattigdom eller bristande begåvning jämlikt § 48 i stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm erhållit tillstånd att lämna skolan, fortfarande äro skolpliktiga. Barn, som redan i 13-årsåldern erhållit avgångsbetyg från folkskola, hava därmed fullgjort sin folkskoleplikt.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (»åttonde klass»). Denna senare skolform är organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor), varjämte även i begränsad utsträckning förekomma klasser, i vilka undervisningen väsentligen är inriktad på allmänbildande ämnen.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och i allmänhet även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinna) i den utsträckning, förhållandena medgiva, behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårtidningen 1935 till inalles 1,134 med tillsammans 31,328 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se nedan, sid. 204, och beträffande fortsättnings- och ersättnings-skolorna se ovan, sid. 187.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan

minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva ånska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enske, Orby, Blommensbergs, Alviks och Angby folkskolor. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndarinna tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn se sid. 201.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal bröstklena skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsfördelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas fem klasser, förlagda till Klara folkskola. För psykopatiska barn med normal intelligens äro försöksvis fr. o. m. läsåret 1933—1934 upprättade s. k. observationsklasser, under läsåret 1934—1935 till antalet tre. Dessa klasser stå under ledning av föreståndarinnan för hjälpklasserna.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gosslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, i hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde klasser, ävensom i hjälpklassernas fortsättningsklass. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i skolträdgårdar, f. n. till antalet 17. I skolträdgårdarna meddelas åt elever, som det önska, teoretisk och praktisk undervisning under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för teckningsundervisningen och för den naturvetenskapliga undervisningen.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 2 à 3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke hava egna skor. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett



antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformeriteter. Dessutom är sörjt för anordnande av friluftsspel och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrottsstyrelsen, sid. 235). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad, och beredes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 238). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsåret anordnad obligatorisk simundervisning för elever företrädesvis i folkskolans femte och sjätte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 328). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolesor, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande sommarkolonier för barn se sid. 327.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumental-musik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivt på enskild väg anskaffade. Musikkårer finnas f. n. vid 22 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas föreläsningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredrag.

Under senare år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknyten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 30 juni 1934 inalles 38,209 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd föredrag och sammanhängande kurser (jfr sid. 326).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 30 juni 1934 uppgick till 117,258 band. Därjämte äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt kungl. kung. den 24 jan. 1930 och den 20 april 1934 statsbidrag erhållas. Genom anordnande under

den mörkare årstiden (1 okt.—1 april) av s. k. läsaftnar i skolorna har man i vissa skolor berett barnen tillfälle till mer ostörd läxläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur och annan bildande litteratur. Till underlättande av lärjungebibliotekens utnyttjande för undervisningen samt av läsaftnars anordnande äro numera i flertalet skolor större läs-salar inredda.

För elever i folkskolans högre avdelning och fortsättningskolor anordnas föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespisning av fattiga skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn, som äro i behov av skolbespisning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärdistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — vanligen överläraren —, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärdistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium<sup>1)</sup>. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1934: i middagsbespisningen 5,302, varav 422 betalande, och i frukostbespisningen 943, varav 126 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespisningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningskolorna.

**Författningar.** Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningsstadga för Stockholms folkskolor, fastställd av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Instruktion för överlärare vid Stockholms folkskolor, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 30 juli 1930 ang. statsbidrag till beredande av utjämning av skoldistriktens kostnader för folkskoleväsendet, med ändr. K.

<sup>1)</sup> Förteckning å ledamöter och suppleanter i lokalkommittéerna för barnbespisningen återfinnes i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.



FD

kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag till undervisning i slöjd vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlöningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. 31 maj 1934 ang. övergång från kalenderår till redovisningsår vid beräkning av löner och statsbidrag för vissa kommunala skolor m. m. K. kung. ang. boställsordning för lärarpersonalen vid folk- och småskolor 18 sept. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektörer i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 20 febr. och 7 juni 1922, 18 dec. 1929, 15 dec. 1930, 16 mars 1931 och 20 dec. 1934. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor antagna av SF 15 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Bestämmelser ang. handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av SF 29 dec. 1915, med tillägg 15 dec. 1926. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmelednings-skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929.

*Stat år 1935.* För folkskolorna: utgifter 9,588,956 kr.<sup>1)</sup>; inkomster 3,947,900 kr. (däruv 3,882,500 kr. statsbidrag); för folkskolelokalerna: utgifter 3,012,639 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1934 beviljat lånemedelsanslag 595,000 kr.); inkomster 335,568 kr.

*Avlöningar m. m.* Överlärare. 20 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslönen 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr.

<sup>1)</sup> I denna summa äro medräknade utgifterna för läkavården och tandpoliklinikerna (se ovan.)

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 220 folkskollärare och 694 (därjämte 7 första halvåret 1935) folkskollärarinnor samt 115 (däruv 7 fr. o. m. den 1/1 1935) småskollärarinnor<sup>1)</sup>. — Varje folkskollärare 4,500 kr., varje folkskollärarinna 3,600 kr.; dessutom tre åldersstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor<sup>2)</sup>. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre åldersstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 32 e. o. folkskollärare, 4,020—3,600 kr., 40 e. o. folkskollärarinnor, 3,540—3,300 kr., samt 55 e. o. småskollärarinnor 2,640—2,400 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen. 48 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 19 lärare i teckning, 20 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 46 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålders-tillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 12 lärare i träslöjd, 6 lärare i metallslöjd och en lärare i bokbinderi, var och en 3,900 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 420 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, 6 lärare i pappslöjd, var och en 2,700 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 300 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.<sup>3)</sup> 5 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 3 e. o. lärare i sång, 12 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 3 e. o. lärarinnor i gymnastik, 3,540—3,300 kr. per år för full tjänstgö-

<sup>1)</sup> Dessutom två manliga och två kvinnliga lärare samt en småskollärarinna vid barnavårdsnämndens barnhem och stadsmissionens barnhem vid Bortorp, avlönade å barnavårdsnämndens stat, ävensom en biträdande lärarinna vid Hamra sanatorium, avlönad å sjukhusdirektionens stat.

<sup>2)</sup> Till ord. lärarpersonal i läs- och skrivämnen utgå därjämte, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 23 april och 17 dec. 1930 samt 20 dec. 1934, vissa fyllnadsersättningar, vilka dock enligt beslut av stadsfullmäktige den 15 dec. 1930 och 20 dec. 1934 skola minskas med belopp, motsvarande viss samma personal jämlikt beslut av fullmäktige tillkommande provisorisk förbättring av det rörliga lönetillägget.

<sup>3)</sup> I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnen, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.



ring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

27 e. o. lärare i manlig slöjd: 3,600—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,640—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 22,000 kr.

Lekledare, tillsammans: 6,300 kr.

Särskild undervisning: 51,000 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 19,800 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmor vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,50 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Föreståndare för skolträdgårdarna: arvode 900 kr.

Personal för barnbespisningen: tillsammans 102,500 kr. En assistent (4,200 kr.), tjugusex kokerskor (1,890—1,620 kr.), fyrtionio köksbiträden (1,500—1,320 kr.).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetjäning m. m. 17 värmelednings-skötare samt 9 vaktmästare, tillika värmelednings-skötare: lönegrupp 8. 17 vaktmästare: lönegrupp 7. 21 baderskor: lönegrupp 3. Härjämte extra personal. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

## Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 15 undervisningsavdelningar med 439 skolbarn. Skolan är belägen Svartmangatan 20—22, St., med 15 klassrum.

## Församlingens skolråd.

Stortorget 1, St.

\***Adolfsson**, G. A., privatdetektiv, kyrkofullm., vice ordf.; \***Eklund**, J. O., speccerihandlare, kyrkofullm.; \***Lindkvist**, K. M., elektriker, kyrkofullm.; \***Mårtensson**, J. L., materialförvaltare, kyrkofullm.; \***Mörner**, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; \***Nilsson**, M. V., tulltjänsteman, kyrkofullm.; \***Samuelsson**, B. D. N., ingenjör; \***Widner**, N., pastor primarius, kyrkoherde, ordf.; \***Åkerlund**, K. O., börsvaktmästare, kyrkofullm.

*Suppleanter:* \***Carlsson**, H. G. A., skorstensfejare; \***Dahlström**, K. W., skräddarmästare; \***Ericson**, E. H. E., typograf; \***Frick**, G., polis-kommissarie, kyrkofullm.; \***Grefberg**, J. G., ständig adjunkt; \***Kobbe**, W. E., köpman,

kyrkofullm.; \***Rudbäck**, Irma K. E., korrespondent, kyrkofullm.; \***Svensson**, D., kontorsvaktmästare.

## Sekreterare.

**Tunberg**, L. W. T., förste amanuens; t. Djursholms Danderyd 281.

## Överlärare.

**Nilsson**, J.; t. 21 42 70; träffas å exp. Svartmangatan 20, St., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

## Lärare och lärarinnor.

|                                                 |   |
|-------------------------------------------------|---|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 3 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 7 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 2 |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 1 |
| E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen . . . . . | 1 |
| E. o. småskollärarinna . . . . .                | 1 |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 2 |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 5 |

S:a lärare och lärarinnor 22

*Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).*

**Gustafson**, C. G.

En baderska (3).

## Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 19 undervisningsavdelningar med 441 skolbarn. Skolan är inrymd i skolhuset vid Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., och innehåller 29 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 2 avdelningar (57 elever) av den centraliserade fortsättningsskolan (se sid. 187) samt 10 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 204).

## Församlingens skolråd.

Klara Östra Kyrkogata 8, C.

\***Billström**, J. M., prakt. läkare, kyrkofullm.; \***Bokander**, H. G. E., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \***Erikson**, K. M., vaktmästare, kyrkofullm.; \***Lindskog**, F., f. d. överlärare; \***Schager**, F. O., byråchef, kyrkofullm., kassör; \***Stark**, V. M. A., maskinist, kyrkofullm.; \***Törnberg**, A. O. Oson, förste reparatör, kyrkofullm., vice ordf.

## Sekreterare.

**Romare**, P. B., revisor; t. Ålsten 5 19.



Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 93 07; träffas å exp. Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., i regel måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 12—12,45.

Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 4  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 15 |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 6  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 6  |

S:a lärare och lärarinnor 31

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Kungsholms och S:t Görans församlingars folkskola.

Kungsholms och S:t Görans församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 133 undervisningsavdelningar med tillsammans 3,823 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, vid Mariebergsgatan 34, K., med 81 klassrum, vid Hantverkargatan 25, K., med 11 klassrum och vid Kristineberg, K., med 37 klassrum.

Vid Kungsholms och S:t Görans folkskola finnas vidare 8 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 198 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med 35 elever, därav 5 avdelningar med 145 elever, tillhörande den centraliserade fortsättningsskolan och 1 avdelning med 20 elever, tillhörande den centraliserade ersättningsskolan (se sid. 187).

Kungsholms församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Parmmästargatan 3, K.

\*Bäckström, B. G., köpman; \*Dahlén, G. S., tandläkare, kyrkofullm.; \*Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; \*Holm, J. A., metallarbetare, kyrkofullm.; \*Karlsson, A. F., järnarbetare, kyrkofullm.; \*Ljungström, V., f. d. distriktsläkare; \*Tillgren, J., professor, överläkare, kyrkofullm.; \*Trönberg, P., överlärare, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: \*Adling, A. Ason, byggnadsingenjör, kyrkofullm.; \*Ahlén, S., kommunalarbetare, stadsfullm.; \*Andersson, K. E., skomakare; \*Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; \*Cederblom, f. Fahlstedt, H. J. Carolina, fru; \*Göransson, K. H., direktör, kyrkofullm.; \*Riborg, J. A., järnvägstjänsteman; \*Sandahl, F. G. W., övervaktmästare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., myntkamrerare; t. 50 35 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. 50 03 04; träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., K., alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13—14, t. 50 53 04, i skolhuset vid Kristineberg fredagar 12,30—13, t. 50 02 59, samt därjämte å exp. Hantverkargatan 25, K., onsdagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 9  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 34 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 3  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 2  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .               | 6  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 9  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 19 |

S:a lärare och lärarinnor 82

S:t Görans församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Arbetargatan 21, K.

\*Anjou, N. J., f. d. läroverksadjunkt, kyrkofullm., vice ordf.; \*Bergström, J. I., spårvägsman, kyrkofullm., ordf.; \*Carlsson, Elsa A., bitr. föreståndarinna, kyrkofullm.; \*Eén, O. B. L., föreståndare, kyrkofullm.; \*Hessler, A. A. H., sekreterare, kyrkofullm.; \*Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; \*Stehr, A. L., folkskollärare, kyrkofullm.; \*Winqvist, K. M., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.

Suppleanter: \*Hellman, F. G., handelsarbetare; \*Iskull, f. Franzén, Wilma G. S., fru, kyrkofullm.; \*Landberg, A., skräddare, kyrkofullm.; \*Michaëlsson, C. Hj. N., notarie, kyrkofullm.; \*Nilsson, O., ingenjör; \*Wahlén, P. A., skofabriksarbetare; \*Wallén, A. M. V. (Alli), fröken; \*Westerberg, K. T., metallarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., rådman; t. 60 69 44.

Överlärare.

Granath, E. V. K. (se Kungsholms förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 13 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 39 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 9  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 1  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 3  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 14 |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 1  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 8  |

S:a lärare och lärarinnor 88



*Vaktmästare (7).*

Karlsson, J. M. (Fleminggatan 113).

En *värmeledningsskötare* (8), en *extra vaktmästare tillika värmeledningsskötare* (3,180 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (2,640 kr.), två *extra vaktmästarbiträden* (1,380—720 kr.), två *baderskor* (3).

**Adolf Fredriks församlings folkskola.**

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnér-gatan 44—46, *Va.*, och en vid Saltmätargatan 2, *Va.*

Folkskolhuset vid Tegnér-gatan 44—46 har 65 klassrum, skolhuset vid Saltmätargatan 2 12 klassrum. Skolan räknar värtmeriden 1935 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,260 skolbarn.

Vid Adolf Fredriks folkskola finnas vidare 2 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 55 elever.

I skolhusen äro dessutom inrymda 14 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 204).

I skolbyggnaden vid Tegnér-gatan äro därjämte lokaler upplåtna för Högre allmänna läroverket för flickor i Stockholm (f. n. bestående av 20 avdelningar) (jfr sid. 308).

*Församlingens skolråd.*

Kammakargatan 30, *Va.*

\*Hagardt, A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \*Hoppe-Gunnarson, Lujla S. E., fru; \*Källén, O. N., handlande, kyrkofullm.; \*Lagergren, Maria S. V., fröken, kyrkofullm.; \*Lundberg, K. V. J., rektor, kyrkofullm., vice ordf.; \*Reuter, L. M., prakt. läkare; \*Rudner, A. E., kassör; \*Wolffbrandt, E. G., komminister, kyrkofullm.; \*en vakant.

*Suppleanter:* \*Agréus, G. H., grosshandlare; \*Brandt, P. A., tf. postkontrollör, kyrkofullm.; \*Fallenius, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; \*Hedborg, J. W. J.-son, köpman, kyrkofullm.; \*Ingmanson, E. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; \*Lindvall, J. V. A., f. d. bokhållare, kyrkofullm.; \*Pettersson, A. J. M. (Hanna), fröken, kyrkofullm.; \*Rathsman, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; \*Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria C., fru.

*Sekreterare.*

Ljungman, C. J. D., auditör; t. 60 74 56.

*Överlärare.*

Hellström, K. E.; träffas å exp. Tegnér-gatan 44—46, *Va.*, t. 32 39 14, alla läsdagar 7,45—8,30 såsom måndagar och torsdagar 13,30—14 samt å exp. Saltmätargatan 2, *Va.*, t. 21 69 16, lördagar 10—10,30.

*Lärare och lärarinnor.*

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 10  
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 32  
Ord. småskollärarinna . . . . . 1  
Lärare i övningsämnen . . . . . 5  
Lärarinnor i övningsämnen . . . . . 11

S:a lärare och lärarinnor 59

*Vaktmästare (7).*

Petterson, G. M.

En *värmeledningsskötare* (8), en *bad-derska* (3).

**Gustav Vasa församlings folkskola.**

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergs-vägen 34, *Va.*, räknar värtmeriden 1935 32 skolavdelningar med tillsammans 987 barn, därav 4 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter kl. 12,25. Skolhuset har 28 klassrum.

*Församlingens skolråd.*

Västmannagatan 63, *Va.*

\*Dahlöf, E. A., tf. sekreterare, kyrkofullm.; \*Enqvist, C. E., posttjänsteman, kyrkofullm.; \*Hallberg, H. E., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \*Hallström, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; \*Härner, Frida M., överlärare; \*Ljung, J. A., prakt. läkare, kyrkofullm.; \*Nyberg, J. S., skräddarmästare, kyrkofullm.; \*Ohlsson, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; \*Runmark, A. R., direktör, kyrkofullm.

*Sekreterare.*

Grafström, N. Hj:son, hovrättsassessor; t. 62 17 90.

*Överlärare.*

Härner, Frida M.; t. 32 53 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, *Va.*, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

*Lärare och lärarinnor.*

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 6  
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 24  
Ord. småskollärarinna . . . . . 1  
E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 1  
Lärare i övningsämnen . . . . . 4  
Lärarinnor i övningsämnen . . . . . 9

S:a lärare och lärarinnor 45

*Vaktmästare (7).*

Fridlund, C. U.

En *värmeledningsskötare* (8), en *extra baderska* (1,620 kr.).



## Mattens församlings folkskola.

Mattens församlings folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,768 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 47 klassrum. I förhyrd lokal, Idungatan 1 A, Va., disponeras ytterligare 14 skolsalar.

Vid Mattens folkskola finnes vidare 1 avdelning av fortsättningsskolan med 18 elever.

### Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, Va.

\*Ahlberg, A. W., rektor; \*Danielsson, T. H., tjänsteman, vice ordf.; \*Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.; \*Forsell, J. A. Sson, kassör, kassör; \*Hesslin, O. E., intendent, kyrkofullm.; \*Holmbäck, A. J., komminister, kyrkofullm., ordf.; \*Åkesson, Anna J., folkskollärarinna, kyrkofullm.

Suppleanter: \*Eurén, Elisabet M. V., f. seminarielektor; \*Granlund, f. Wallis, J. K. M. (Hanna), fru; \*Johansson, F. O., kassör, kyrkofullm.; \*Ljungquist, J. B., kassör, kyrkofullm.; \*Petersén, C. O. B. B., grosshandlare; \*Reidler, f. Andersson, Elin E., fru; \*Sundquist, E. G., sekreterare, kyrkofullm.

### Sekreterare.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare; t. 10 96 19.

### Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. 33 92 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., Va., i regel varje lördag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 14 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 45 |
| Ord. småskollärarinna . . . . .                 | 1  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 1  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 4  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 8  |

S:a lärare och lärarinnor 73

### Vaktmästare (7).

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

## Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,232 skolbarn, därav 2 observation klasser med 21 elever samt 2 hjälpklasser med 28 elever. Skolan

är fördelad på tre skolbyggnader, en Brunnsgatan 11, C., med 18 klassrum, en Roslagsgatan 61, Va., med 24 klassrum och en Ynglingagatan 1, Va., med 12 klassrum.

Till Jakobs folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 24 elever.

I skolbyggnaderna äro därjämte lokaler upplåtna för två klassavdelningar av Högre real-läroverket å Norrmalm och för Kraftska skolan.

## Jakobs församlings folkskola.

### Församlingens skolråd.

Jakobsgatan 2, C.

\*Andræ, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \*From, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; \*Hellman, J. A., hamnfogde, kyrkofullm.; \*Janson, S. A., frisörmästare, kyrkofullm.; \*Jonsson, G. A., komminister, kyrkofullm., vice ordf.; \*Nilsson, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; \*Sjögren, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: \*Borgström, E., portvakt, kyrkofullm.; \*Helin, O. H. F., plåtslagarmästare; \*Kock, G. L. B., fil. kand.

### Sekreterare.

Afzelius, A. C. A., rådmän; t. 65 65 77.

### Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; t. 32 53 06; träffas å exp. Roslagsgatan 61, n. b., Va., i regel alla lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, C., t. 21 69 15, tisdagar 13,30—14.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |   |
|-------------------------------------------------|---|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 2 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 8 |
| E. o. småskollärarinna . . . . .                | 1 |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 1 |
| Lärarinna i övningsämnen . . . . .              | 1 |

S:a lärare och lärarinnor 13

### Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Nilsson, C. H. (Brunnsgatan 11); t. 21 69 15.

## Johannes församlings folkskola.

### Församlingens skolråd.

Kammakargatan 12, Va.

\*Alfvén, K. A., prakt. läkare; \*Hjorth, J. E., direktör, kyrkofullm., vice ordf.; \*Johansson, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; \*Lindvall, F. E., f. d. överlärare; \*Svensson, K. L., vaktmästare, kyrkofullm.; \*Wassberg, A., f. d. överlärare, kyrkofullm.; \*Öhman, K., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.



*Suppleanter:* \*Andersson, K. E., gjutare, kyrkofullm.; \*Eriksson, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; \*Lignell, E., komminister, kyrkofullm.; \*Lindgren, K. J., kassör; \*Tholander, Anna M., kamrerare; \*Tholander, C. M. (Carin), lärarinna, kyrkofullm.

### Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., andre domäufiskal; t. Stockund 5 27 eller >domänstyrelsen>.

### Överlärare.

Andersson, N. Kaleb (se Jakobs förs:s folkskola).

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 7  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 22 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 3  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 2  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .               | 2  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 4  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 7  |

S:a lärare och lärarinnor 47

### Vaktmästare (7).

Säffström, J. (Roslagsgatan 61); t. 32 53 06.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

### Engelbrekts församlings folkskola.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

### Församlingens skolråd.

Östermalmsgatan 20, Ö.

\*Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna; \*Larson, J. A., smed; \*Lind, N. G. C., bokhållare, kyrkofullm.; \*Lindgren, J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \*Lundh, E. V. R., ombudsman, kyrkofullm.; \*Nöjd, P. D., överlärare; \*Wallin, H., undervisningsråd, vice ordf. och kassaförvaltare.

*Suppleanter:* \*Andersson, f. Sprengel, Ingeborg, folkskollärarinna; \*Gréen, J. G., trädgårdsdirektör; \*Gustafsson, G. A. V., materialförvaltare; \*Kyhberg, G., komminister, kyrkofullm.; \*von Post, J. O. A., direktör; \*Rudberg, T. A., lektor.

### Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 11 05 94.

### Skolan vid Valhallavägen.

Skolan räknar vårterminen 1935 inalles 39 undervisningsavdelningar med 1,009 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, Ö., och har 51 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 12 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 204).

### Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 21 10 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, Ö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt tisdagar i skolan vid Värtan 10—10,30.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 7  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 26 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 3  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 3  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 8  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 10 |

S:a lärare och lärarinnor 57

### Vaktmästare (7).

Björk, S. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

### Skolan vid Värtan.

Skolan vid Värtan räknar vårterminen 1935 inalles 16 undervisningsavdelningar med 339 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum.

### Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 61 22 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 10—10,30. Övriga mottagningstider, se ovan.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |   |
|-------------------------------------------------|---|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 3 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 9 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 2 |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 1 |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .               | 1 |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 2 |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 6 |

S:a lärare och lärarinnor 24

### Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Stjernström, G. R. (gamla skolhuset).

En extra baderska (1,620 kr.).

### Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tills vidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.



FD

Folkskolorna räkna vårterminen 1935 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,266 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 28 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum.

Till Hedvig Eleonora folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 10 elever.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

### Församlingens skolråd.

Storgatan 7, Ö.

\*Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassör; \*Falk, Ingrid A. M., fröken, kyrkofullm.; \*Fähræus, G. R., f. d. rektor, ordf.; \*Hedman, C. E., möbelsnickare, kyrkofullm.; \*Lindeberg, S. J., hovrättsråd; \*Nordgren, R. E., f. d. överläkare; \*Starck, L. G., lektor, kyrkofullm.; \*Wall, S. D., professor, kyrkofullm., vice ordf.; \*en vakant.  
Suppleanter: \*Andersson, A. H., snickare; \*Arborelius, E. T., komminister, kyrkofullm.; \*Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm., kyrkofullm.; \*Jakobson, O. L., pastor; \*Leuwgren, Naima L., redaktionsskreterare; \*Molin, O. G., målarmästare; \*Niklason, E., direktör; \*Sidenblad, f. Sandberg, Eda C., fru; kyrkofullm.; \*Strömberg, A. F., f. d. snickarmästare, kyrkofullm.

### Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 60 62 14.

### Överlärare.

Söder, A.; t. 61 42 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14 ävensom i Djurgårdens folkskola tisdagar 12,45—13,15.

### Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 2  
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 13  
E. o. småskollärarinnor . . . . . 2  
Lärarinnor i övningsämnen . . . . . 5

Så lärare och lärarinnor 22

Oscars församlings folkskola.

### Församlingens skolråd.

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

\*Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \*Gezelius, A., apotekare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; \*Lundqvist, E. E. O., civilingenjör; \*Nylund, S. J., undervisningsråd; \*Pauli, I. H. E., lektor; \*Sandberg, f. Fogelqvist, Eva, fru; \*Söder, A., överlärare.

### Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. kanslissekreterare; t. 43 94 99.

### Överlärare.

Söder, A. (se Hedvig Eleonora förs. folkskola).

### Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 6  
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 19  
Ord. småskollärarinnor . . . . . 2  
E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 1  
E. o. småskollärarinnor . . . . . 1  
Lärare i övningsämnen . . . . . 1  
Lärarinnor i övningsämnen . . . . . 4

Så lärare och lärarinnor 34

### Vaktmästare (7).

Söhr, O. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

### Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

### Församlingens skolråd.

Högbergsgatan 15, Sö.

\*Ahlfeldt, R. A., komminister, ordf.; \*Berghagen, R., arkitekt; \*Fager, J. M., f. d. kriminalkonstapel; \*Jonsson, F. V. K., förman, kyrkofullm.; \*Rosén, E. I., snickare, kyrkofullm.; \*Svensson, A. R., vaktmästare; \*Torstensson, A. H. E., linjearbetare, kyrkofullm.; \*Valdén, f. Karlson, Gerda S., fru, kyrkofullm.; \*Westberg, E. G., gravör, kyrkofullm.; \*Örtendal, J. R. V., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.

### Sekreterare.

Löwgren, K. E., advokat; t. 20 88 78.

### Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 56 undervisningsavdelningar med 1,689 skolbarn. Skolan är belägen Tjärhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klassrum. Dessutom disponeras för innevarande läsår 13 lärosalar i Katarina realskolas f. d. lokaler, Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö., och Tjärhovsgatan 22, Sö.

Vid Katarina norra folkskola finnas vidare 2 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 34 elever.

I skolbyggnaden vid Katarina Västra Kyrkogata äro dessutom inrymda 4 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 204).



*Överlärare.*

Regfors, K. A.; t. 41 35 05; träffas å exp. Tjärhovsgatan 15, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

*Lärare och lärarinnor.*

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 11 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 38 |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 4  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .               | 5  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 3  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 8  |

S:a lärare och lärarinnor 69

*Vaktmästare (7).*

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

*Katarina södra överlärardistrikt.*

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 78 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,221 skolbarn. Skolan är belägen vid Soflagatan 2, *Sö.*, och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 15 klassrum och stora skolhuset med 50 klassrum.

Vid Katarina södra folkskola finnas vidare 2 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 38 elever samt 1 avdelning av ersättningskolan med 17 elever.

*Överlärare.*

Trönberg, P., stadsfullm.; träffas å exp. Soflagatan 2, *Sö.*, stora skolhuset, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

*Lärare och lärarinnor.*

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 14 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 44 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 10 |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 5  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 1  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 5  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 5  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 11 |

S:a lärare och lärarinnor 95

*Vaktmästare (7).*

Franzén, B.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

*Sofia församlings folkskola.*

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, *Sö.*, och innehåller 71 klassrum, räknar vårterminen 1935 inalles 75 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,072 barn.

I skolhuset äro dessutom inrymda 7 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 203).

*Församlingens skolråd.*

Borgmästargatan 11, *Sö.*

\*Carlquist, A. T., måtningsingenjör; \*Eriksson, O. H., statistikförelse, kyrkofullm.; \*Johansson, K. V., filare, kyrkofullm., vice ordf.; \*Johnson, G. A. H., elektriker, kyrkofullm.; \*Klefbeck, E. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; \*Lundin-Fihn, A. Hj., chaufför, kyrkofullm.; \*Nyberg, J., lektor; \*Palmér, B. J. S., banktjänsteman, kyrkofullm., kassör; \*Stjernström, G. V., frisörmästare, kyrkofullm.

*Sekreterare.*

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 39 (jfr nedan).

*Överlärare.*

Agvald, R. V.; träffas å exp. Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15; t. 43 13 38.

*Lärare och lärarinnor.*

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 14 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 40 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 10 |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 5  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 5  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 6  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 5  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 15 |

S:a lärare och lärarinnor 100

*Vaktmästare (7).*

Andersson, T.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

*Maria församlings folkskola.*

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1935 inalles 78 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,286 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, *Sö.*, med 58 klassrum<sup>1)</sup> och de båda övriga vid Timmermansgatan 23, *Sö.*, med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Vid Maria folkskola finnes vidare 1 avdelning av fortsättningsskolan med 26 elever.

<sup>1)</sup> Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria församling.



FD

Dessutom äro här inrymda 11 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 204), 2 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 203) samt 2 avdelningar av Södermalms högre allmänna läroverk.

### Församlingens skolråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

\***Anderberg**, G. H. A., tf. tjänstesekreterare, kyrkofullm.; \***Bäckman**, G. O., förste vaktmästare, kyrkofullm.; \***Johanson**, K. R., skräddarmästare, kyrkofullm.; \***Lundin**, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; \***Molin**, O. E., kyrkoherde, ordf.; \***Ruuth**, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; \***Rydén**, O. B., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; \***Steiner**, O. E., seminarielärare, kyrkofullm.; \***Sunne**, C. N., tjänsteman, kyrkofullm.

### Sekreterare.

**Masreliez**, K. V., rådman; t. Ålsten 10 23.

### Överlärare.

**Rydén**, O. B.; t. 43 02 10; träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., t. 41 35 06, onsdagar 10,30—11.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 16 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 45 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 6  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 9  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .               | 2  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 6  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 12 |

S:a lärare och lärarinnor 96

### Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

**Björklund**, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

### Vaktmästare (7).

**Hellman**, O. H. (skolan vid Ringvägen).

En värmeledningsskötare (8), två bader-skor (3).

### Högalids församlings folkskola.

Högalids församlings folkskola räknar vårtermi-  
nen 1935 62 undervisningsavdelningar med till-  
sammans 1,721 barn. Skolhuset är beläget Folk-  
skolegatan 11—13, Sö., och innehåller 53 klass-  
rum. Dessutom finnas lokaler för en friluftss-  
kola med plats för 25 bröstkläna barn.

Till Högalids folkskola äro vidare förlagda  
3 avdelningar av fortsättningsskolan med till-

sammans 49 elever och 2 avdelningar av er-  
sättningsskolan med 27 elever.

I skolhuset finnas dessutom 4 avdelningar av  
den södra kommunala mellanskolan (se sid. 203).

### Församlingens skolråd.

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sö.

\***Anderson**, Carl W., maskinarbetare, kyrko-  
fullm., vice ordf.; \***Claësson**, f. Fagerström,  
Anna M., fru; \***Claësson**, P. J., byråförestän-  
dare, kyrkofullm., kassör; \***Hörlén**, f. Lund-  
berg, A. M. (Mattis), fru, kyrkofullm.; \***Lars-  
son**, J. L., förste assistent, kyrkofullm.; \***Mo-  
gård**, J. A. B., kyrkoherde, ordf.; \***Philipsen**,  
K. G., köpman, kyrkofullm.; \***Rönnell**, E.,  
f. d. folkskollärare, kyrkofullm.; \*en vakant.

### Sekreterare.

**Steenberg**, K., överlärare, stadsfullm.; t. 40 36 02  
(jfr nedan).

### Överlärare.

**Steenberg**, K., stadsfullm.; träffas å skolans exp.  
Folkskolegatan 11—13, Sö., alla läsdagar i  
regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsda-  
gar 13,15—14; t. 40 45 70.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 11 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 43 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 1  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 1  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 1  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 5  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 5  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 13 |

S:a lärare och lärarinnor 80

### Vaktmästare (7).

**Carlsson**, E. J.

En värmeledningsskötare (8), en bader-  
ska (3).

### Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka församling bildar efter Enskede  
församlings utbrytning fr. o. m. år 1931 tre  
överlärardistrikt, *Älvsjö*, *Liljeholmens* och  
*Blommensberg*distrikten.

### Församlingens skolråd.

\***Andersson**, Paul, överlärare, kassaförvaltare;  
\***Asplund**, E. P., byggnadstimmerman; \***Holm-  
berg**, V., järnvägstjänsteman, vice ordf.;  
\***Jonsson**, J. A. W., slöjdlärare; \***Lindquist**,  
C. G. A., aktuarie, kyrkofullm.; \***Lindquist**,



E. G., spårvägsman; \*Lundin, f. Fornstedt, Sigrd A., barnavårdsman, stadsfullm., ordf.; \*Mathson, E. C. A. F., syssloman, kyrkofullm.; \*Widgren, f. Olovsson, Olga J. B., fru, stadsfullm.

*Suppleanter:* \*Andersson, A. H., skräddare; \*Howding, C. A., posttjänsteman; \*Johansson, K. D., brädgårdsarbetare; \*Larsson, C. H., assistent, kyrkofullm.; \*Rydén, E. G. E., ingenjör; \*Samuelsson, G. E. O., skrädderiarbetare, kyrkofullm.; \*Wärnberg, S. T., målare; \*Ölander, A. F., inspektör, kyrkofullm.

### Sekreterare.

Smedberg, T. K. E., järnvägstjänsteman; t. Liljeholmen 39.

### Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrskolan) samt i Örby och Långbrodal, vilka vårterminen 1935 räkna 38 undervisningsavdelningar med tillsammans 990 skolbarn.

### Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i Örby tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30, måndagar 13,30—14, t. Örby 25; i skolan i Långbrodal måndagar och onsdagar 7,45—8,30, fredagar 13,30—14, t. Älvsjö 556.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 9  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 26 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 3  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .               | 1  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 2  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 11 |

Så lärare och lärarinnor 52

### Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Bergström, H. S. (Örby skola); Bergström, C. M. (Långbrodals skola).

Två baderskor (3).

### Liljeholmens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka vårterminen 1935 räkna 29 undervisningsavdelningar med tillsammans 794 skolbarn.

### Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30, ävensom måndagar och torsdagar 13—13,30; t. Liljeholmen 401.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 4  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 20 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                | 3  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .    | 3  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                 | 6  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .             | 9  |

Så lärare och lärarinnor 45

### Vaktmästare (7).

Olsson, P. O. (Midsommarkransens skola).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

### Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs och Mälarhöjdens skolor, vilka vårterminen 1935 räkna 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,645 skolbarn.

### Överlärare.

Wahlström, A. T.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar 13—13,30, t. Gröndal 65; å exp. i nya skolhuset vid Mälarhöjden torsdagar 12,45—13,15, t. Mälarhöjden 29.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 12 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 39 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 4  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 1  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 2  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 4  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 4  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 11 |

Så lärare och lärarinnor 77

### Vaktmästare (7).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (8), en extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (2,880 kr.), två extra baderskor (1,980—1,860 kr.).

### Enskede församlings folkskolor.

Enskede församling bildar från den 1 juli 1931 två överlärardistrikt, Enskede och Skarpnucks överlärardistrikt.



## Församlingens skolråd.

\*Brandt, J. O., veterinär; \*Erikson, E. G. F., stereotypör; \*Helle, A. V., tillsyningslärare, kassaförvaltare; \*Håkansson, M. O., chaufför; \*Kumlin, H. V., spårvägsman; \*Lantz, W. G. G:son, tullkontorist, kyrkofullm., ordf.; \*Lindén, D. E., f. d. boktryckare; \*Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; \*Månsson, f. Hjorth, Hanna K., fru; \*Sjöstedt, f. Osterman, Bertha, fru, kyrkofullm.

*Suppleanter:* \*Anderson, K. E., snickare; \*Berglund, f. Söderberg, E. Thérèse, fru; \*Brodd, f. Lidén, Anna S. fru; \*Carlsson, A. W., murare; \*Eriksson, J., smed; \*Grusell, E. A., packmästare; \*Loell, C. J. C., kassör; \*Ohlsson, O. A., ritsare, kyrkofullm.; \*Westerberg, C. A., tjänsteman, kyrkofullm.; \*en vakant.

## Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. Enske 9 23.

## Enske överbärdarabistrikt.

I abistriktet finnas två skolor, Enske östra och Enske västra. Den senare färdigbyggd under år 1933. Värterminen 1935 var antalet undervisningsavdelningar 60 med tillsammans 1,566 skolbarn.

Till Enske folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 14 elever.

Dessutom äro i Enske folkskola inrymda 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 203).

## Överbärdare.

Edman, E. A.; träffas å exp. i Enske östra skola alla läsdagar 7,45—8,30, t. Enske 10 62; samt i Enske västra skola tisdagar och fredagar 13,30—14, t. Enske 20 72.

## Lärare och lärarinnor.

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 11 |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 33 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 3  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 1  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 5  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 8  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 5  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 12 |

S:a lärare och lärarinnor 78

## Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enske östra skola).

## Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Forslin, E. V. (Enske västra skola).

En värmeledningsskötare (8), två baderskor (3).

## Skarpnäcks överbärdarabistrikt.

Abistriktet omfattar skolorna vid Skarpnäck, Gubbängen och Södertörn samt Enske gamla skola (vid Stora Gungan), vilka värterminen 1935 räknar 36 undervisningsavdelningar med tillsammans 867 skolbarn.

## Överbärdare.

Vide, A. V.; träffas å exp. i Skarpnäcks folkskola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt mändagar och torsdagar 13,30—14; t. Enske 20 45.

## Lärare och lärarinnor.

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .      | 5  |
| Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . .  | 21 |
| Ord. småskollärarinnor . . . . .                 | 6  |
| E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . .     | 3  |
| E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . | 1  |
| E. o. småskollärarinnor . . . . .                | 2  |
| Lärare i övningsämnen . . . . .                  | 3  |
| Lärarinnor i övningsämnen . . . . .              | 6  |

S:a lärare och lärarinnor 47

## Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Lindeborg, E. L.

En extra baderska (1,860 kr.).

## Bromma församlings folkskolor.

Bromma bildar från den 1 juli 1929 två överbärdarabistrikt, Bromma norra och Bromma södra överbärdarabistrikt.

## Församlingens skolråd.

\*Hedvall, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; \*Håkansson, E. A. F., spårvägsman, kyrkofullm.; \*Koch, C. O., lektor, kyrkofullm.; \*Masreliez, K. V., rådmän, ordf.; \*Nilson, A. D., avdelningschef; \*Tjus, G. G. R., redaktör; \*Wickman, f. Johansson, Laura K., fru, kyrkofullm.

*Suppleanter:* \*Anderson, U. S., boktryckare; \*Borgström, J. V. A., målarmästare; \*Dorff, f. Larsson, Elina W., fru, kyrkofullm.; \*Gustavsson, K. G. H., notarie; \*Lindqvist, F. S., snickare; \*Rundqvist, K. E., metallarbetare; \*Wandel, B. E. L., förvaltare.

## Sekreterare.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. Äppelviken 7 78.

## Bromma norra överbärdarabistrikt.

Abistriktet omfattar skolorna vid Ängby, Bällstälund och Alvik, vilka värterminen 1935 räknar inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,499 skolbarn.



Vid Alviks folkskola finnes dessutom 1 avdelning av fortsättningskolan med 21 elever.

I Alviks folkskola äro därjämte inrymda 6 avdelningar av norra kommunala mellanskolan (se sid. 203).

### Överlärare.

**Wallerius, L.;** träffas å exp. i Alviks skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. Ulvsunda 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—12,30, t. Bromma 22; å exp. i Ängby skola fredagar 12,45—13,15, t. Ängby 51.

### Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 11  
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 33  
Ord. småskollärarinnor . . . . . 3  
E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 3  
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 5  
E. o. småskollärarinnor . . . . . 5  
Lärare i övningsämnen . . . . . 14  
Lärarinnor i övningsämnen . . . . . 19

Så lärare och lärarinnor 93

### Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

**Rydhammar, C. O.** (Bällstalunds skola).

### Vaktmästare (7).

**Johansson, J. A.** (Alviks skola).

### Extra vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (2,880 kr.).

**Åström, P. T.** (Ängby skola).

En värmelednings-skötare (8), en baderska (3), en extra baderska (2,160 kr.).

### Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna i Olovsund, Ålsten, Smedslätten och Äppelviken samt på Stora Essingen, vilka värterminen 1935 räknas inalles 52 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,414 skolbarn.

I Olovsunds folkskola äro därjämte inrymda 6 klasser av Bromma högre allmänna läroverk.

### Överlärare.

**Hedfors, E. G.;** träffas å exp. i Ålstens skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14; t. Ålsten 12 50 (personl.), Ålsten 11 29 (exp. och vaktm.).

### Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . . . 6  
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 35  
Ord. småskollärarinnor . . . . . 5  
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . . . 2  
E. o. småskollärarinnor . . . . . 4  
Lärare i övningsämnen . . . . . 7  
Lärarinnor i övningsämnen . . . . . 13

Så lärare och lärarinnor 72

### Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

**Nilsson, P. I.** (Olovsunds skola).

### Extra vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (2,880 kr.).

**Pettersson, S. O.** (Ålstens skola).

En extra vaktmästare (2,880 kr.), en baderska (3).

### Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

*Expedition:* Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12.

*Skolor:* Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12;

Garvargatan 6, K.; t. 50 31 34.

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Där elevernas egna hem befinnas i uppfostringshänseende olämpliga, utackordas eleverna genom skolans försorg i andra hem. Fr. o. m. år 1931 har anordnats ett annex till skolan, beläget Garvargatan 6 och inrymmande lokaler för 25 barn. Vid sinnesslöskolan meddelas f. n. undervisning åt 135 barn, fördelade på tio avdelningar. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna). I samband med skolan är anordnat ett s. k. daghem, närmast avsett för elever från sådana hem, där föräldrarna under dagen äro sysselsatta i förvärrsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Statsfullmäktige hava uppdragit åt folkskolledirektionen att vara styrelse för skolan.

*Författningar.* K. kung. 19 maj 1933 ang. statsbidrag till driftskostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikanstalter. — För personalen gälla, enligt SF:s beslut 18 dec. 1931, i tillämpliga delar avlönings- och pensionsreglementen m. m. för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor (se sid. 190).

*Stat år 1935.* Utgifter: 84,933 kr.; inkomster: 26,100 kr. (statsbidrag).



*Styrelse.*

Folkskoledirektionen.

*Föreståndarinna, tillika ord. lärarinna* (tilläggsavlöning 1,260 kr.).

Elgenström-Borgström, B. Signe M., fru; träffas å

skolans exp. alla läsdagar 8,15—8,40 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

*Läkare*  
(se sid. 184).

Ramer, K. T.

Fyra ord. och fem e. o. lärarinnor.

## Stockholms stads mellanskolor.

### Stockholms stads kommunala mellanskolor.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan för kommunala mellanskolor den 2 juni 1933 be-  
myndigade att upprätta kommunala mellans-  
kolor. Kommunal mellanskola har, såsom över-  
byggnad till den egentliga folkskolan, till änd-  
mål att bereda lärjungar, som genomgått folk-  
skola, anordnad enligt A formen i gällande nor-  
malplan och omfattande minst sexårig lärokurs,  
eller på annat sätt vunnit motsvarande kunska-  
per, tillfälle att inhämta den allmänt medbor-  
gerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellan-  
skolor upprättade, nämligen den norra och den  
södra kommunala mellanskolan. Vardera skola  
är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande  
motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om  
Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en sär-  
skild, för dem gemensam styrelse, bestående  
av ordföranden i folkskoledirektionen, skolor-  
nas tjänstgörande rektorer samt fyra ledamö-  
ter, som jämte tre suppleanter utses av folk-  
skoledirektionen för en tid av två år enligt i  
skolornas reglemente lämnade närmare bestä-  
melser. Kassarörelse och bokföring handhaves i  
viss utsträckning av folkskoledirektionen. Sko-  
lorna övervakas därjämte av en inspektor, som  
förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste  
ledningen av vardera skolan förordnas av skol-  
överstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna  
såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid  
vardera skolan förordna en lärarinna såsom bi-  
trädande föreståndarinna, om skolan har manlig  
rektor, eller en lärare såsom biträdande före-  
ståndare, om skolan har kvinnlig rektor.<sup>1)</sup>

De kommunala mellanskolorna omfatta vår-  
terminen 1935 inalles 43 avdelningar med till-  
sammans 1,377 lärjungar. Beträffande de olika  
avdelningarnas förläggning se nedan under norra  
och södra skolan. Stadsfullmäktige hava den

18 febr. 1935 uppdragit åt folkskoledirektionen  
att inom kv. Valvet å Södermalm uppföra en  
byggnad för södra kommunala mellanskolan för  
en beräknad kostnad av 1,355,000 kr.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skol-  
bibliotek, omfattande vid 1935 års ingång vid  
norra skolan 5,049 band och vid södra skolan  
4,330 band.

*Författningar.* K. stadgan för kommu-  
nala mellanskolor 2 juni 1933. K. kung. ang.  
timplan för de kommunala mellanskolorna 2  
juni 1933. K. kung. ang. avlöning åt lärare  
vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till  
sådan skola 19 nov. 1918, med ändr. K. kung.  
ang. statsunderstöd under budgetåret 1934/1935  
till parallellavdelning av årsklass vid kommu-  
nal mellanskola 22 juni 1934. K. kung. ang.  
tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid  
kommunala mellanskolor 26 juni 1925, med  
ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervis-  
ning i manlig och kvinnlig slöjd samt hand-  
arbete vid kommunala mellanskolor 31 dec. 1920  
och 22 juni 1934. K. kung. ang. boställsordning  
för lärare vid högre folkskolor och kommunala  
mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Regle-  
mente för de kommunala mellanskolorna i Stock-  
holm, fastställt av k. m:t 28 maj 1926. Regle-  
mente ang. avlöning och pension för överlärare  
m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF  
15 och 22 juni 1921 (enl. SF:s beslut 15  
dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl  
för rektor vid kommunal mellanskola). Av-  
löningsreglemente för ämneslärare med full tjänst-  
göring vid Stockholms högre folkskolor, antaget  
av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec.  
1930 och 16 mars 1931 (enl. SF:s beslut 28  
juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid  
de kommunala mellanskolorna). Reglemente för  
statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr.  
K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstill-  
lägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst  
m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr.  
Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal  
vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och  
kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och  
22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.  
*Stat år 1935.* Utgifter: 809,198 kr.; inkom-  
ster: 273,200 kr. (därav 269,500 kr. statsbidrag).

<sup>1)</sup> Fullständiga uppgifter rörande lärarperso-  
nalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen  
utgiven katalog. — Ang. skollakare se sid. 184,  
185.



*Arbölningar.* Rektorer: utöver avlöning som ord. ämneslärare tilläggsarvode 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Biträdande föreståndarinnor: utöver avlöning som ord. ämneslärarinnor tilläggsarvode 300 kr.

Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Här till komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E. o. lärare. E. o. ämneslärare: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. E. o. övningslärare: 3,300 kr. för såväl manlig som kvinnlig lärare. Till e. o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därtill provisoriskt lönetillägg med 180 kr. per år (utan rörligt tillägg).

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läsämnen samt med 130 kr. för lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

### Styrelse.

**Skolornas rektorer** (se nedan), sekr.; **Hedström**, J. S., rektor, v. ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lindhagen**, Anna J. J., f. d. föreståndare; **Pettersson**, Anna C., skolföreståndarinna; **Robach**, E. C., ekonomidirektör, kassaförvaltare.

**Suppleanter:** **Stendahl**, Greta, flickskollärarinna; **Jacobson**, C. G. E., lektor; **Wikberg**, S., seminarielärare.

### Inspektör.

**Nordlund**, K., förste folkskolinspektör.

### Stockholms norra kommunala mellanskola.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1935 26 avdelningar (därav 21 blandade och 5 flickavdelningar), av vilka 20 äro förlagda till skolbyggnaden Drottningholmsvägen 28, K. och 6 (därav 1 flickavdelning) till Alviks folkskola, t. Ulvsunda 545. Antalet lärjungar utgör inalles 830.

### Rektor.

**Öje**, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Drottningholmsvägen 28, K., t. 50 40 79, under terminerna varje lördag 9—9.30.

En extra kontorsskrivare (2,280 kr.).

### Biträdande föreståndarinna.

**Carlsson**, Elsa A.

### Lärare och lärarinnor.

|                                       |                    |
|---------------------------------------|--------------------|
| Ord. lärare . . . . .                 | 9 <sup>1)</sup>    |
| Ord. lärarinnor . . . . .             | 15                 |
| E. o. ämneslärare . . . . .           | 6                  |
| E. o. ämneslärarinnor . . . . .       | 1                  |
| E. o. övningslärare . . . . .         | 5 <sup>2)</sup> 3) |
| Manlig timlärare i läsämnen . . . . . | 1                  |
| Timlärare i övningsämnen . . . . .    | 11 <sup>3)</sup>   |

S:a lärare och lärarinnor 48<sup>1)</sup>

### Vaktmästare (7).

**Frisk**, A. R.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

### Stockholms södra kommunala mellanskola.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1935 17 avdelningar (därav 10 blandade och 7 flickavdelningar), av vilka 7 äro förlagda till Sofia, 4 till Högalids, 4 till Enskede och 2 till Maria folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 547.

### Rektor.

**Mogren**, C. H. M., träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), t. 40 47 73, under terminerna varje lördag 9,45—10,15.

### Biträdande föreståndarinna.

**Bergstrand**, Anna Brita.

### Lärare och lärarinnor.

|                                          |                 |
|------------------------------------------|-----------------|
| Ord. lärare . . . . .                    | 7               |
| Ord. lärarinnor . . . . .                | 5               |
| E. o. ämneslärare . . . . .              | 1               |
| E. o. ämneslärarinnor . . . . .          | 7               |
| E. o. övningslärare . . . . .            | 2 <sup>3)</sup> |
| E. o. övningslärarinnor . . . . .        | 2               |
| Manlig timlärare i läsämnen . . . . .    | 1               |
| Kvinnliga timlärare i läsämnen . . . . . | 3               |
| Timlärare i övningsämnen . . . . .       | 9               |

S:a lärare och lärarinnor 37

En extra vaktmästare (2,030 kr.).

<sup>1)</sup> Fr. o. m. den 1 juli 1935 tillkommer en manlig ord. ämneslärare.

<sup>2)</sup> 4 av dessa innehava utöver sin e. o. lärartjänst timlärartjänst vid norra skolan (här ej inräknade i antalet timlärare).

<sup>3)</sup> En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.



Msk

## Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga för högre folkskolor den 7 juni 1934 äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådana högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

Högre folkskolor upprättades i Stockholm år 1919 i enlighet med en år 1918 utfärdad stadga rörande högre folkskolor. Enligt reglemente för dessa skolor, fastställt av k. m:t den 6 febr. 1920, hava de till den 30 juni 1934 stått under ledning av folkskoledirektionen, som för den närmare värden och ledningen av skolorna utsett särskilda skolstyrelser, en för varje skola. Dessa styrelser hava enligt reglementet bestått av, förutom tjänstgörande rektor, fyra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter utsetts av folkskoledirektionen för en tid av två år. Enligt 1934 års stadga skola emellertid fr. o. m. den 1 juli 1934 varje högre folkskola vara underställd en särskild för densamma ansvarig styrelse, som utses på sätt som föreskrives i ett för varje högre folkskola av k. m:t fastställt reglemente. Sådana reglementen hava emellertid vid tidpunkten för kalenderns tryckning ännu icke blivit fastställda. Här nedan angivas de styrelser, som enligt tidigare bestämmelser tillsatts av folkskoledirektionen för åren 1934 och 1935.

Jämlikt k. brev den 15 aug. 1933 äro de högre folkskolorna i Stockholm försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskollinjer, nämligen högre folkskolan för handelsundervisning såsom praktisk mellanskola med handelslinje, högre folkskolan för teknisk utbildning såsom praktisk mellanskola med teknisk linje och högre folkskolan för kvinnlig utbildning såsom praktisk mellanskola med hushållslinje, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava enligt folkskoledirektionens beslut erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola och Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. För dessa har k. skolöverstyrelsen den 8 juni 1934 fastställt provisoriska undervisningsplaner för läs-

året 1934—1935. Vid avgången från högsta klassen kunna eleverna avlägga praktisk real-examen.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna år vårterminen 1935 42. Av de förut anordnade högre folkskolorna kvarstå sammanlagt 9 avdelningar, vilka ännu icke avslutat sista läsåret. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1935 utgör inalles 1,484.

**Författningar.** K. stadgan för högre folkskolor 7 juni 1934. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådana skola 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 20 april 1934 ang. statsbidrag under budgetåret 1934—1935 till högre folkskolor. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 20 april 1934 ang. statsbidrag under budgetåret 1934—1935 för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. m:ts beslut 10 nov. 1933 ang. särskilda bestämmelser beträffande lärjungars vid praktisk mellanskola intagning, flyttning och examina. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av k. m:t 6 febr. 1920, med ändr. 29 sept. 1922, 6 april 1923, 23 febr. och 20 april 1934. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

**Stat år 1935.** Utgifter: 798,540 kr.; inkomster: 285,900 kr. (statsbidrag).

**Avlöningar.** Rektorer: förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslön 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig lärare (för 1 manlig lärare i fackritning 4,500 kr.) och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålders-



tillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E.o. lärare. E.o. lärare: 4,500 kr. för manlig lärare (för 3 lärare i verkstadsarbete 4,080 kr.) och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. Till e.o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt lönetillägg med 180 kr. per år (utan rörligt tillägg).

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med i regel 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare utom för lärare i övningsämnen, för vilka avlöningen utgör 130 kr. (förutom rörligt tillägg).

### Stockholms stads handelsmellanskola och högre folkskola för handelsundervisning.<sup>1)</sup>

Högre folkskolan för handelsundervisning omfattar vårterminen 1935 1 avdelning, förlagd till Klara folkskola. Antalet elever är 26.

Handelsmellanskolan omfattar 17 avdelningar, av vilka 9 äro förlagda till Klara, 4 till Adolf Fredriks och 4 till Katarina folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 522. — Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 548.

#### Styrrelse.

\*Skolans rektor (se nedan), sekr.: \*Holmblad, D. G. A., grosshandlare, ordf.: \*Nyberg, J., lektor vid Stockholms handelsgymnasium; \*Wallin, H. E., kassör; \*Wetterlind, J. A., grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: \*Andrén, J. C., specerihandlare; \*Eriksson, K., försäkringsdirektör; \*Gyllander, K. G. G., fil. mag., lärare; \*Nyblom, A., folkskollärare.

#### Rektor.

Rinander, Alma T.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara Södra Kyrkogata 15, C, t. 11 84 20, under terminerna säkrast måndagar, onsdagar och torsdagar 14,30—15, tisdagar och fredagar 8,15—8,30 samt i skolhuset Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö., lördagar 9,10—9,30. Expeditionen hålles öppen varje läsdag 14—15.

#### Lärare och lärarinnor.

|                            |   |
|----------------------------|---|
| Ord. lärare . . . . .      | 7 |
| Ord. lärarinnor . . . . .  | 5 |
| E. o. lärare . . . . .     | 3 |
| E. o. lärarinnor . . . . . | 6 |

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| Timlärare i läs- och skrivämnen . . . . . | 14 |
| Timlärare i övningsämnena . . . . .       | 5  |

Msk

S:a lärare och lärarinnor 40

### Stockholms stads tekniska mellanskola och högre folkskola för teknisk utbildning.<sup>1)</sup>

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1935 1 avdelning, förlagd till Engelbrekts folkskola. Antalet elever utgör 19 (desutom 25 i särskild fortsättningskurs).

Den tekniska mellanskolan omfattar 16 avdelningar, av vilka 11 äro förlagda till Engelbrekts och 5 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 468. — Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 487 jämte 25 i fortsättningskurs.

#### Styrrelse.

\*Skolans rektor (se nedan), sekr.: \*Berthelius, F., civilingenjör, vice ordf.: \*Hultman, G. H., överingenjör, ordf.; \*Svensson, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.; \*en vakant.

Suppleanter: \*Björklund, C. G., borgarråd, stadsfullm.; \*Engström, W. S. L., ingenjör; \*Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.; \*Wikberg, S., seminarielärare.

#### Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—10,30 samt 12,30—14.

#### Lärare.

|                                                           |    |    |
|-----------------------------------------------------------|----|----|
| Ord. lärare . . . . .                                     | 2) | 11 |
| E. o. lärare . . . . .                                    |    | 12 |
| Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen . . . . . |    | 21 |
| Timlärare i övningsämnen . . . . .                        |    | 3  |

S:a lärare 47

### Stockholms stads hushållstekniska mellanskola och högre folkskola för kvinnlig utbildning.<sup>1)</sup>

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1935 7 avdelningar, av vilka 5 äro förlagda till Adolf Fredriks och 2

<sup>1)</sup> Ang. skolläkare se sid. 184, 185.

<sup>2)</sup> Fr. o. m. den 1 juli 1935 tillkomma tre ord. lärare. \*

<sup>1)</sup> Ang. skolläkare se sid. 184, 185.



**Msk** till Maria folkskola (vid Timmermansgatan).  
Antalet elever utgör 162.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 9 avdelningar, av vilka 5 äro förlagda till Adolf Fredriks och 4 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 287. — Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 449.

### Styrelse.

\***Skolans rektor** (se nedan), sekr.; \***Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; \***Ramstedt**, Eva J. A., lektor, ordf.; \***Schager**, H. Ingeborg S., f. d. föreståndarinna vid statens skolkökseminarium; \***Walin**, Ingeborg M., f. d. konsulent, vice ordf.

**Suppleanter:** \***Andreen-Svedberg**, E. Andrea, prakt. läkare; \***Bergstrand**, Anna Brita, bitr. skolföreståndarinna; \***Juhlin Dannfelt**, f. Gentele,

Brita E., fru; \***Hedén**, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna.

### Rektor.

**Söderberg**, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), *Va.*, t. 30 32 67, under terminerna tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—10,30 och 12,30—14 samt lördagar 9—11.

### Lärare och lärarinnor.

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| Ord. lärarinnor . . . . .                                 | 7  |
| E. o. lärarinnor . . . . .                                | 13 |
| Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen . . . . . | 17 |
| Timlärare i övningsämnena . . . . .                       | 3  |

Så lärare och lärarinnor 40



# Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

## Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

*Högbergsgatan 71, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, K., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunakalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Kommunerna äro jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 14 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av Stockholms stad anordnade lärlings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärlings- och yrkesskolestyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskoleundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av den av lärlings- och yrkesskolornas rektorer (se nedan), som övriga ledamöterna skall under lärlings- och yrkesskolestyrelsen därtill utse. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen över de olika lärlings- och yrkesskolorna skall under lärlings- och yrkesskolestyrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärlings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärlings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se nedan) intar så till vida en särställning, att den består av dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot av lärlings- och yrkesskolestyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex av lärlings- och yrkesskolestyrelsen valda ledamöter, av vilka en skall vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärlings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skol-

nämnders inseende av två av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, en för skolorna för hantverk, industri och husligt arbete och en för handelsgruppens skolor. Den förstnämnde är dessutom av lärlings- och yrkesskolestyrelsen utsedd till yrkesskoldirektör. För att under yrkesskoldirektören utöva ledningen av vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro av lärlings- och yrkesskolestyrelsen antagna gruppföreståndare eller förste lärare. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolnämnden. Instruktioner för å lärlings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

För granskning av styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige jämlikt revisionsstadgan årligen tre revisorer med två suppleanter.

Uppsikt över lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektor.

**Författningar.** K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. K. kung. ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928.

**Stat år 1935.** Utgifter: 2,562,360 kr. (därav att täckas med lånemedel 900,000 kr.); inkomster: 863,190 kr. (därav 393,680 kr. statsbidrag).

## Styrelsens ledamöter.

### Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

**Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm.; t. stadshuset; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

### Vice ordförande.

\***Jacobsson, G. L.**, direktör.



## Övriga ledamöter.

- \*Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.  
Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm.  
Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru.  
Larson, G. A., järnarbetare.  
\*Leander, F. O. B., yrkeslärare.  
\*Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.  
\*Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

## Sekreterare (2,700 kr.).

Robach, E. C.; Brunkebergstorg 13, C.; t. >folkskoleledningen>; träffas 14—15, under juni —augusti 13—14.

## Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansöknin-  
gar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Pålsson,  
E. A. V.

## Delegerade för frågor om inköp.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Larson,  
G. A.

Delegerade för prövning av ansöknin-  
gar till statsstipendier.

Berggren, H. A.; Andersson, G. K. K.; Ekstrand,  
G. A. K.; Leander, F. O. B.

## Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av  
1934 års räkenskaper och förvaltning).  
(Jfr sid. 69.)

Linde, N., förbundsordförande.  
Lundell, G. B., skräddarmästare, ordf.  
Plan, J. H., skomakeriarbetare.

## Suppleanter:

Bylin, E. A., snickare.  
Selander, Hilda M., yrkeslärarinna.

## Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 71, Sö.; t. 41 57 33, 41 33 99,  
41 39 33; expeditionstid: 9—17 (lördagar  
och dag före helgdag 9—15).

Stat år 1935. Utgifter: 96,585 kr.

## Yrkesskoldirektör (12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.; Högbergsgatan 71, Sö.; t.  
40 09 22 (direkt), 41 57 33, 41 33 99; mot-  
tagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar  
13—14.

## Kamrerare (20).

Lindeberg, A. A. R.

## Assistent (13).

Hellman, G. A.

Kontorsskrivare och registrator (7).  
Lagerqvist, Greta.

## Kontorsbiträde (5)

(dessutom som kassör personligt lönetillägg 300 kr.).  
Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet  
9,30—12 och 13—14,30.

En amanuens (4,800 kr.), ett kontors-  
biträde (5), ett extra kontorsbiträde (2,820  
kr.), tre extra skrivbiträden (2,520—1,860  
kr.), en kontorsvaktmästare (6).

## Stockholms stads skolor för yrkes- undervisning.

Expedition: Högbergsgatan 71, Sö.; t.  
41 33 99, 41 39 33, 41 57 33. Beträffande de  
olika skolornas förläggning se nedan.

I anslutning till k. mts förnyade stadga  
för den kommunala yrkesundervisningen den 4  
nov. 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den  
med statsmedel understödda kommunala yrkes-  
undervisningen i Stockholm tre olika skol-  
typer, som representera efter varandra följande sta-  
dier av undervisningen, nämligen verkstadssko-  
lor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för  
nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den  
grundläggande utbildningen i dessa. Inträdes-  
åldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i  
slaktarskolan 18 år). Undervisningen pågår 6  
dagar i veckan under en tid, som allt efter  
de olika yrkena varierar mellan 11 måna-  
der och 4 år men som i regel utgör 2 år. För-  
utom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna  
även undervisning i teoretiska ämnen i en om-  
fattning, motsvarande lärlingsskolornas hela kun-  
skapsområde. — De båda verkstadsskolorna för  
målare och murare (se nedan) skilja sig från  
övriga verkstadsskolor däriigenom, att eleverna,  
sedan de en kortare tid erhållit utbildning å  
skolverkstaden, sändas till målarmästare och  
byggmästare i staden, hos vilka de under skol-  
ledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få  
deltaga i förekommande yrkesarbeten. Även vid  
verkstadsskolan för mekaniker är inrättad en  
avdelning, vars elever växelvis under 3 måna-  
ders perioder arbeta dels i skolan, dels vid  
verkstäder ute i staden.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att  
bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med  
förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom ar-  
bete i yrket, inhämta sådana praktiska och teo-  
retiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga  
för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Lär-  
lingsskolorna bestå av två skolformer, dels lär-



lingsskolans yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 à 9 timmar, förlagda till 2 à 3 kvällar, varje vecka under två års tid. Läroämnena äro, förutom praktiskt verkstadsarbete, yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Härjämte hava införts s. k. lärlingskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Lärlingskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under en eller två terminer för biämnen. Sådana lärlingskurser äro inrättade för skräddare samt för handel och husligt arbete. Lärlingsskolans kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärlingsskolorna, må enligt yrkeskolestadgan omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfvliga läroämnen, dels och mästarkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lärlings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lärlings- och yrkesskolestyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar dels dagskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolas allmänna handelsavdelning (tre ettåriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola), högre handelsavdelningen jämte korrespondentkursen samt s. k. förberedande korrespondentkurser, dels yrkesskolans ämneskurser à aftontid med undervisning i olika handelsämnen, dels kurser i maskinskrivning och stenografi, *dels ock* ettåriga lärlingskurser med kvällsundervisning för konsortanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagskolor för blivande expeditörer inom manufaktur- och spe-

cerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen ettårig. För i dessa branscher redan anställda hava anordnats kvällskurser.

Vid ovannämnda skolor har lärlings- och yrkesskolestyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser.

En parallellavdelning av verkstadsskolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba (se sid. 223), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lärlings-skolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkesskolans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Vid såväl lärlingsskolans kurser för äldre som i yrkesskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar efter följande grunder. De första tre månaderna av skoltiden utgå inga flitpengar, medan för återstående delen av första året elev erhåller högst 2 kr. varje vecka. Under andra, tredje och fjärde åren utgå flitpengar med högst respektive 4, 8 och 16 kr. varje vecka.

Antalet elever vid stadens samtliga skolor för yrkesundervisning utgjorde febr. 1935 inalles omkr. 4,700 (i vilket antal dock i viss utsträckning ingå dubbelräkningar på grund av att elev deltar i flera kurser).

Vid skolorna finnas fem för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka två äro belägna Repslagargatan 24, ett Fatbursgatan 12, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett fördelat på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

I en av fröken Ebba Danelius kostnadsfritt upplåten lokal, Birger Jarlsgratan 20, anordnas utställningar av vid skolorna utförda arbeten m. m. Lokalen användes även för skyltningsövningar för handelsskolornas elever (jfr nedan).

Stadsfullmäktige hava den 19 nov. 1934 beviljat anslag å 2,950,000 kr. till uppförande av en centralbyggnad för stadens skolor för yrkesundervisning i kv. Segelbåten å Kungsholmen.

**Författningar.** K. mts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. Avlösningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens



# Lys

tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

**Avlöningar.** (Beträffande gruppföreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 10 ordinarie lärare, därav en manlig lärare i teoretiska ämnen och en manlig förste yrkeslärare 5,400 kr., 5 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 3 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 3 förste lärare 5,880—5,580 kr., 4 lärare i teoretiska ämnen 5,580—5,100 kr., 25 t. v. anställda lärare 6,060—4,500 kr. och 14 t. v. anställda lärarinnor 3,900—3,600 kr. samt vid handelsskolorna 3 t. v. anställda lärare i handelsteknik 4,500 kr., 3 lärarinnor i modersmålet och främmande språk 3,900 kr., 3 lärarinnor i svensk stenografi, svensk handelskorrespondens och maskinskrivning 3,600 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,420—3,180 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete 55 manliga och 25 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel 34 manliga och 16 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 4,50—2,50 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstenämnden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,200 kr.

## Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

**Wretblad, P.**, ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

## Skolläkare (vid handelsskolorna).

**Heineman, I. D.**; t. 10 65 50 (för manliga elever).  
**Bernhagen, Hanna L.**; t. 20 02 05 (för kvinnliga elever).

## Skolorna för hantverk, industri och husligt arbete.

### Rektor.

**Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör (se sid. 208); Högbergsgatan 71, Sö.; t. 40 09 82 (direkt), 41 33 99, 41 57 33; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

### Rektorsbiträde (2,400 kr.).

**Elmberg, M. O.**

## Skolorna vid Fatbursgatan.

*Fatbursgatan 12, Sö.; exp. t. 43 30 26.*

En *extra kontorsskrivare* (3,840 kr.), två *vaktmästare* (7), en *verktygslämnare* (7).

## Mekaniker, automobilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 40 45 02, 41 18 11.*

### Nämnd.

**Berthelius, F.**, civilingenjör, ordf.; **Pyk, H. T.**, överingenjör; **Jonsson, R. L.**, metallarbetare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör; **Hallgren, H. H.**, fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande automobilmekanikerskolan).

### Förste yrkeslärare (5,400 kr.).

**Holmberg, J. A.**

### Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

*Tel. 43 58 28.*

### Nämnd.

**Berthelius, F.**, civilingenjör, ordf.; **Petrelus, K. A.**, fabrikör; **Frisell, K. V. E.**, konstsmed; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

## Kopparslagare.

(Verkstadsskola.)

*Tel. 41 18 07.*

### Nämnd.

**Myrsmiden, R. A.**, konstsmed, ordf.; **Bergquist, P. J.**, fabrikör; **Sundkvist, N. A. J.**, kopparslagare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

## Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 41 18 11.*

### Nämnd.

**Berthelius, F.**, civilingenjör, ordf.; **Haag, J. Hj.**, plåtslagarmästare; **Hessler, I. N.**, ombudsman; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

## Guldsmeder.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 43 30 26.*

### Nämnd.

**Pålsson, E. A. V.**, slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Carlman, S. C. R. V.**, hovjuvelerare; **Låås, A. S. J.**, nysilverarbetare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.



### Tapetserare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 41 18 07.

### Nämnd.

**Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.;  
**Sundström**, N. E. M., tapetserarmästare;  
**Carlsson**, L. H., tapetserare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Skomakare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 41 18 44.

### Nämnd.

**Johanson**, K. E., landsorganisationens ordförande, ordf.; **Lindon**, J. F. S., fabrikör; **Wige**, K. J., skoarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 41 18 44.

### Nämnd.

**Åström**, A. V., disponent, ordf.; **Wahlström**, H., bokbindarmästare; **Eriksson**, D. P. N., förtroendeman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Målare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 43 58 28.

### Nämnd.

**Berggren**, H. A., målarmästare, stadsfullm., ordf.; **Gustavsson**, Amandus V. N., målarmästare, stadsfullm.; **Pettersson**, Hj. M., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör; **Nilsson**, N. A., handelsföreståndare (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande färghandelsbiträdesskolan).

*Förste lärare* (5,880 kr.).

**Holmberg**, G. M.

### Skolorna vid Repslagargatan.

*Repslagargatan 24, Sö.; exp.: t. 43 37 01; dessutom lokaler för teoretisk undervisning: Fiskargatan 1, Sö., t. 41 92 30.*

Ett kontorsbiträde (5), en vaktmästare (7).

### Elektriska montörer samt elektro-mekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 04.

Yrkesskolan omfattar bl. a. tvååriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.

### Nämnd.

**Welin-Berger**, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Hultkrantz**, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W., elektrisk montör; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Urmakare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 40 45 02.

### Nämnd.

**Sidenbladh**, E. T., byråchef, ordf.; **Eriksson**, E. G., urfabrikör; **Österdahl**, C. A., urmakeri-arbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Rörläggare.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 92 30.

### Nämnd.

**Hultman**, G. H., överingenjör, ordf.; **Widerberg**, N. H., direktör; **Falk**, K. E. H., rörarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Möbelsnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 04, 43 37 01.

### Nämnd.

**Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Wickman**, J. N., snickarmästare; **Carlson**, C. H., möbelsnickare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Vagnmakare och inredningssnickare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 43 37 01.

### Nämnd.

**Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Karlsson**, G. A. J., snickarmästare; **Enslow**, N. E., vagnmakare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

*Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.*

### Nämnd.

**Hansson**, S., redaktör, ordf.; **Nilsson**, P., byggmästare; **Broman**, J. A., murare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

*Förste lärare* (5,880 kr.).

**Johnzon**, A. H. W.



## Lys

### Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)  
*Slakthuset, Enskede; t. Enskede 1206.*

#### Nämnd.

Ahlström, V., handlande, ordf.; Frisk, D. A., grosshandlare; Carlsson, E. R. V., slakteriarbete; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Skräddare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)  
*Brunkebergstorg 11, C.; t. 11 28 87.*

#### Nämnd.

Cervin, N. H., fabrikör, ordf.; Lundell, G. B., skräddarmästare; Karlsson, K. A., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Förste lärare (5,580 kr.).

Rafstedt, S. A. F.

### Körsnärer och sömmerskor inom körsnärsyrket.

(Verkstadsskola.)  
*Brunkebergstorg 11, C.; t. 11 28 87.*

#### Nämnd.

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; Lindner, W. J. B., hovkörsnär; Hanell, T., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Sömnadsgruppen.

*Repslagargatan 24, Sö.; exp.: t. 43 11 47.*

### Gruppföreståndarinnan (6,840 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.

### Klänningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)  
*Repslagargatan 24, Sö.; t. 43 11 47.*

#### Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; Carlenius, G. W., verkstadschef; Johnson, f. Carlsson, Ellen M. V., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)  
*Repslagargatan 22, Sö.; t. 43 06 32.*

#### Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, ordf.; Olsson, Ebba C. T., fröken; Nilsson, Ester M. P., modist; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

### Gruppen för husliga yrken.

*Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.*

### Gruppföreståndarinnan (5,880 kr.).

Johansson, Karin.

Ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.).

### Husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Undervisningen bedrivs dels i skolköken, Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Brännkyrkagatan 2 B, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64 och Karlavägen 66, t. 60 05 80, dels i sömnadslokalerna, Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete, varjämte i sömnadslokalerna dag- och aftonkurser i sömnad anordnas för husmödrar.

#### Nämnd.

Laurell, Signe, fröken, ordf.; Arfwedson, Lilly M., skolkökslärarinnan; Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör; Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm. (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning).

### Skolorna för handel.

#### Nämnd.

Holmblad, D. G. A., grosshandlare, ordf.; Andrén, J. C., specerihandlare; Lindblom, Edith M., ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, stadsfullm.; Malmgren, E. H., ordf. i Sveriges kontoristförening; Wetterlind, J. A., grosshandlare; Bäckman, O. H., grosshandlare; Ekstrand, G. A. K., rektor (se nedan); Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör; Nilsson, S., borgarskolans rektor.

### Rektor (9,000 kr.).

Ekstrand, G. A. K.; träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

### Rektorsassistent (1,980 kr.).

Ekstrand, Lilly A. I.

Ett extra kontorsbiträde (2,340 kr.), tre extra vaktmästare (1,980—1,260 kr.).



**Stockholms stads handelsskola.**

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

*Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., St.; t. 20 21 33, 20 27 10.*

**Förberedande korrespondenskurs.**

*Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydgatan 4-6, Ö.; t. 11 11 95.*

**Yrkesskolans ämneskurser för handel.**

*Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydgatan 4-6, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydgatan 4-6, Ö.; t. 11 11 95.*

**Kurser i stenografi och maskinskrivning.**

*Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydgatan 4-6, Ö.; exp.: Danderydgatan 4-6, Ö.; t. 11 11 95.*

**Läringskurser för handel.**

*Exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.*

**Förberedande expeditkurser inom manufaktur- och specerihandelsbranscherna.**

*Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.*

**Skolornas utställning.**

*Birger Jarlsgatan 20, Ö.; t. 10 72 92; utställningen hålles öppen 10-17, lördagar och dag före helgdag 10-15.*

Ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.).



## Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

### Barnavårdsnämnden.

*Klarabergsgatan 31, C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88. Nämnden eller delegerade sammanträder i regel tisdagar kl. 15.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhälls- och ungdomsskydd (barnavårdslagen) skall den samhälleliga barnavårdsverksamheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för ändamålet inrättad barnavårdsnämnd, som jämväl har att vidtaga åtgärder till skydd för ungdom inom kommunen. (Understöd åt barn, som vårdas i sina hem, skall dock ankomma å fattigvårdsnämnden). Barnavårdsnämnd har att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å barns och ungdoms vård och uppfostran samt noggrant tillse, att barn och ungdom, som vistas inom kommunen och äro i den belägenhet, att det enligt barnavårdslagen ankommer på nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgärder. Nämnden skall och verka för förbättrad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte söka främja tillkomsten och utvecklingen av barnhem och anstalter till stöd för hemuppfostran ävensom andra anordningar till barns och ungdoms välfärd. Jämlikt barnavårdslagen må barnavårdsnämnd vid handläggning av ärenden rörande ungdomsskydd kallas ungdomsnämnd.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårdsnämnd att fullgöra vissa uppgifter enligt lagen om barn utom äktenskap ävensom att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på domstols begäran afgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnaföstrare. Nämnden äger därjämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra talan om hävande av adoptivförhållande samt att i vissa fall hos domstol göra anmälan om föräldrars skiljande från vårdnaden, om entledigande av förmyndare samt om förordnande av god man för bevakande av barns rätt vid talan om dess börd.

Enligt av k. m:t den 8 maj 1925 fastställd instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd skall nämnden handhava de uppgifter, som jämlikt lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård och eljest gällande föreskrifter tillkomma barnavårdsnämnd, ävensom övriga barnavården rörande angelägenheter, vil-

kas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av högst nio, minst sju ledamöter (f. n. åtta), vilka jämte sju suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domarvärv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårdsnämnden, c) en kyrkoherde i någon av stadens territoriella församlingar eller annan i församlings-tjänst inom staden anställd ordinarie präst, d) en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) ytterligare minst två, högst fyra för nit och intresse för barn- och ungdomsvård kända män och kvinnor (stadsfullmäktige hava den 21 febr. 1927 bestämt sistnämnda antal till tre). Minst en av ledamöterna skall vara kvinna. För varje ledamot utses en suppleant i motsvarande ställning, dock skola för de i f) omförmälda ledamöterna, även om de äro flera än två, väljas allenast två suppleanter. Stadsfullmäktige utse en av nämndens ledamöter till ordförande att tjänstgöra för den tid, han är vald till ledamot. Viste ordförande utser nämnden inom sig vid början av varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger, även om han icke är ledamot av nämnden, närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte två suppleanter.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens verksamhet föreskrives i den nya barnavårdslagen, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för dessa nämnder eller nämnderna i deras helhet böra sammankomma för rådgivning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilken-dera myndigheten som har att ingripa, bör ärendet överlämnas till en tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd ledamot från vardera av nämnderna. Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition, som — under ledning av en barnavårdsdirektör — fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, samt därjämte sju



barnhem, två skyddshem och två lärlingshem. Härtill komma lärlingshemmet Fredrik Bæcks minne samt barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne, vilka hem stå under särskilda styrelser.

*Författningar.* Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 8 maj 1925, med ändr. 14 jan. 1927 och 1 aug. 1930.

*Stat år 1935.* Utgifter: 3,374,405 kr.; inkomster: 1,214,228 kr. (däruv 225,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond, se sid. 225, och 90,120 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

## Barnavårdsnämndens ledamöter.

### Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

**Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

### Vice ordförande.

**Fjällbäck Holmgren**, Karin H., fru.

### Övriga ledamöter.

\***Andersson**, Paul, överlärare.  
\***Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru.  
\***Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.  
\***Ljunge**, H. T. N., kyrkoherde.  
**Malmberg**, N. M., docent.  
**Trotzig**, C. A. F., rådman.

### Suppleanter.<sup>1)</sup>

\***Wirén**, f. Fransén, E. Maria, fru.  
**Lundh-Eriksson**, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna.  
\***Dahl-Kruse**, E. Ingeborg, fru.  
\***Théel**, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.  
\***Mogård**, J. A. B., kyrkoherde.  
**Ivarsson-Pauli**, R. Gulli, prakt. läkare.  
**Gullstrand**, A. M., förste assessor.

### Kassaförvaltare.

**Löfving**, K. B. E., barnavårdsdirektör; **Andersson**, Paul, överlärare (suppl.).

### Sekreterare.

**Källander**, H. J., förste assessor.

<sup>1)</sup> Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning, som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden), vilkas resp. ersättare de enligt gällande författningar eller nämndens beslut i första hand skola vara (fru Lundh-Eriks-son är enligt nämndens beslut ersättare för såväl vice ordföranden som hr Andersson).

## Barnavårdsnämndens delegerade.

### Delegerade för samhällsvårdsärenden.

**Andersson**, Paul; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); **Fjällbäck Holmgren**, Karin H., ordf.  
*Suppleanter:* **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R.; **Théel**, f. Roth, Elisif.

### Delegerade för upphandlingsärenden.

**Carlsson**, f. Lindskog, Anna R.; **Théel**, f. Roth, Elisif.

## Tremannanämnden.

(Se ovan.)

**Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Carlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden).

## Barnavårdsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).  
(Jfr sid. 69.)

**Hultgren**, f. Stålander, Helena A. J., fru.  
**Montelius**, G. H., revisor, ordf.  
**Svensk**, f. Pettersson, Signe M. L., fru.  
*Suppleanter:*  
**Asplund**, f. Nilsson, Alma E., fru.  
**Stålbärj**, f. Nilsson, Ellen M., fru.

## Barnavårdsnämndens expedition.

*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14.*

Barnavårdsnämndens expedition, som tillika fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, är uppdelad på fyra avdelningar: avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppföstran och samhällsvård) omhändertagna barn, avdelningen för tillsyn å barn utom äktenskap, avdelningen för tillsyn av fosterbarn samt kamerala avdelningen. Expeditionens chef är barnavårdsdirektören.

*Stat år 1935.* Expeditionen. Utgifter: 534,550 kr.; inkomster: 600 kr. Utackordning m. m. Utgifter: 1,157,460 kr.; inkomster: 6,375 kr. Ersättning för underhåll och vård. Inkomster: 453,000 kr.

### Barnavårdsdirektör (25).

**Löfving**, K. B. E. (förordn. t. o. m. <sup>31/1</sup> 1943); mottagningstid: 10—12.



# **BvN** Avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn. (Avd. I.)

*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 1199 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar). Ang. ungdomsbyrån och rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor se nedan.*

Avdelningen ombesörjer de åligganden, som enligt föreskrifterna i barnavårdslagen åvila barnavårdsnämnden beträffande dels vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn, dels ock nödställda, sjuka och värlösa barn, ävensom ungdom mellan aderton och tjuguet år, som är hemfallna åt ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt.

För verksamhetens bedrivande har barnavårdsnämnden indelat staden i kretsar, var och en under närmaste uppsikt av ett kretsombud, utsett av nämnden antingen bland dess egna ledamöter eller ock bland andra män och kvinnor, vilka nitälska för ungdomens vård och fostran. Kretsombuden äga närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden.

I fråga om vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar, tilldela varning eller äga åt barnet samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppfostran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (övervakare) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden skilja barnet från hemmet och omhändertaga detsamma för s. k. skyddsuppfostran. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke härtill, underställas överståthållarämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda s. k. skyddshem (se nedan sid. 223) eller ock i enskilt hem eller barnhem (se nedan sid. 220), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppfostran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. När för skyddsuppfostran omhändertaget

barn anses ej vidare vara i behov av sådan uppfostran, skall barnet utskrivas. Sådant utskrivning skall äga rum senast, då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skyddshem intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguet år. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdslagen äger fr. o. m. år 1935 tillämpning även å unga personer mellan aderton och tjuguet år, som äro hemfallna åt ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt. (Tidigare gällde lösdriarlagen beträffande dessa personer.) Bestämmelserna om nämndens verksamhet med avseende å ungdom över aderton år avvika dock i vissa hänseenden från de bestämmelser, som gälla beträffande barn under nämnda ålder. I fråga om person mellan aderton och tjuguet år skall barnavårdsnämnden tillhålla honom att föra ett ordentligt liv samt allvarligt erinra honom om de påföljder, som i annat fall kunna inträda för honom. Om det provas vara till gagn för hans tillrättaförande, skall nämnden söka vara honom behjälplig med anskaffande av arbete eller vidtaga annan tjänlig åtgärd. I sådant fall bör efter omständigheterna hänvändelse ske till arbetsförmedlingsanstalt, myndighet, som handhar ledningen av allmänt arbetsföretag, annan offentlig eller enskild institution, hans anhöriga eller andra, som kunna finnas lämpliga och villiga att taga hand om honom eller att eljest bereda honom tillfälle att efter förmåga ärligen försörja sig och föra ett ordentligt liv. Då omständigheterna det påkalla, äger nämnden också uppmåna hans föräldrar att tillse, att han för ett ordentligt liv. I fråga om skyddsuppfostran av ifrågavarande underåriga gälla även särskilda regler.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värlösa barnen, vilken tidigare åvilat fattigvården, kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro dock endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i enskilt fosterhem eller å anstalt. I detta fall får dock omhändertagandet endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd i hemmet, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra liksom förut fattigvårdens område.

För fullgörande av barnavårdsnämndens skyldighet jämlikt 1924 års barnavårdslagstiftning att handhava utackorderingen av barn under sexton år har inom nämndens expedition upprättats en särskild utackorderingsbyrå, vilken tills vidare jämväl biträder fattigvårdsnämnden vid anskaffande åt äldre personer av utackordering i enskilda hem. Kostnaderna för ifrågavarande utackorderingsverksamhet beträff-



fande äldre personer uppföras dock å fattigvårdsnämndens stat.

De barn, som av barnavårdsnämnden omhändertagas för samhällsvård, utackorderas i enskilda fosterhem, där ej särskilda omständigheter föranleda, att barnet bör intagas i barnhem eller anstalt för sjuka och abnorma. Förutom till nämndens egna barnhem (se nedan sid. 221) förekommer givetvis även överlämnande av barn mot avgift till andra barnavårdsanstalter, av vilka en del understödjas av och stå i nära samarbete med nämnden eller med visst inflytande för nämnden å deras ledning. Bland dessa anstalter må nämnas hemmet Eurenii-Ljungaerantz' minne (se nedan sid. 222) m. fl. spädbarnshem, Hamburgska stiftelsens barnhem i Färentuna socken å Svartsjölandet, avsett för tuberkulösa, men ej sjukhusvård behövande barn, samt Karlslunds sinnesslöanstalt vid Väsby. Sistnämnda anstalt innehaver numera av Föreningen för psykiskt vanlottade, i vars styrelse nämnden äger utse en ledamot.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppöka och föreslå hem, lämpliga för mottagande av barn för vård och uppfostran, samt handhava tillsynen över barnen inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av nämndens tjänstemän. K. m:t har den 4 dec. 1930 medgift barnavårdsnämnden fortsatt befrämla t. v. intill utgången av år 1935 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem eller barnhem utom Stockholm överlämnade barnen.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig hemortskommun eller staten. Kostnaderna för skyddsuppfostran av person över aderton år betalas av staten. Därast underhållsskyldig undandrag sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidragskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppfostran. För omhändertagande av dylika försumliga underhållsskyldiga äger barnavårdsnämnden disponera platser å de för fattigvårdsnämnden avsedda arbetshemmen Ösbyholm för män och Emaus för kvinnor (jfr sid. 167).

Å barnavårdsnämndens expedition har upprättats ett centralregister över de barn, som å föremål för nämndens verksamhet, med undantag dock tills vidare av de utomäktenskapliga barnen.

Den under de senaste åren växande arbetslösheten har i allt större omfattning drabbat jämväl ungdomen, vilket bl. a. medfört, att ynglingar, som tidigare varit föremål för åtgärd från barnavårdsnämndens sida, hänvänt sig till nämnden med begäran om råd och hjälp,

då de stått utan arbete eller bostad. Men även annan manlig ungdom ävensom föräldrar hava i dylika situationer sökt nämndens bistånd. Anledningen härtill har i åtskilliga fall också varit iråkad nödlagen och svårigheter av andra slag. Barnavårdsnämnden har på grund härav upprättat en särskild avdelning, benämnd Stockholms stads upplysnings- och rådgivningsbyrå för ungdom (förkortat Ungdomsbyrån).

Ungdomsbyrån utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. I överensstämmelse härmed har byrån till uppgift att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å ungdoms vård och uppfostran, att meddela skolfri ungdom upplysningar och råd i fråga om utbildning och yrkesval, i fall av inre eller yttre svårigheter samt i personliga angelägenheter i allmänhet, varvid särskild uppmärksamhet skall ägnas åt de unga, som till följd av kroppslig eller andlig brist eller svaghet äro i behov av hjälp, att tillhandaga föräldrar med upplysningar och råd i uppfostringsfrågor och andra för de ungas välfärd betydelsefulla angelägenheter, samt att söka bereda arbetslös ungdom sådan sysselsättning och omvårdnad, som är ägnad att motverka de skadliga följderna av arbetslösheten.

Ungdomsbyråns verksamhet omfattar tills vidare endast manlig ungdom och sådan ungdoms föräldrar. I anslutning till byråns verksamhet skola med särskild hänsyn till de arbetslösa tills vidare dels anordnas arbetskurser i ett eller flera yrken, dels anordnas föredrag eller kurser i allmänt och medborgerligt bildande samt andra för ungdomen nyttiga och lämpliga ämnen, dels vidtagas andra föranstaltningar, ägnade att tillgodose de ungas fysiska och andliga vård och fostran. För kursdeltagare skall, i den mån medel ställas till förfogande, anordnas bespisning, och för de unga, som äro i saknad av hem eller vilkas hemförhållanden äro otillfredsställande, skall möjlighet beredas att kunna tillbringa någon del av dagen inom byråns lokaler med tillfällen till läsning och annan lämplig sysselsättning.

Till förebyggande av dubbelarbete och onödiga kostnader samt till betryggande av planmässighet och effektivitet skall ungdomsbyrån upprätthålla ett intimt samarbete med andra myndigheter och institutioner, vilka hava att vidtaga hjälpåtgärder med avseende på ungdom eller som bedriva annan ungdomsvårdande verksamhet. Vad särskilt angår samarbetet med stadens arbetsförmedling fordras såsom regel, att arbetslös skall vara anmäld därstädes, innan byrån tager befattning med honom. Den närmaste ledningen av byråns verksamhet handhåves av en föreståndare, vilken är ansvarig för arbetets bedrivande enligt ovan angivna riktlinjer.

Slutligen har nämnden såsom ett led i nämndens allmänt förebyggande verksamhet upp-



**BvN** rättat en särskild rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, vilken har till uppgift att lämna råd och hjälp åt föräldrar, lärare och andra barnafostrare rörande behandling av sådana barn i förskolåldern och skolåldern, vilkas uppförande eller förhållningssätt i övrigt företer mera framträdande egendomligheter (>problembarn>).

*Författningar.* Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård 30 nov. 1934. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård 8 maj 1925, med ändr. K. kung. om efterlysning av vissa underhållsskyldiga 25 nov. 1927, med ändr. Lagarna 14 juni 1917 om adoption (§§ 9 och 20), 11 juni 1920 om barn i äktenskap (§§ 8 och 19), 6 juni 1924 om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga (§ 3), 27 juni 1924 om förmynderskap (kap. 12 § 16) samt strafflagen (kap. 14 § 45). Instruktion för kretsombud och övervakare, till-satta av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 1 mars 1927. Instruktion för lokalombud, antagna av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 11 juni 1926.

### Kansliet.

*Sekreterare* (3,600 kr.).

**Källander**, H. J., förste assessor; träffas i regel 9—10.

*Kontorsskrivare* (11).

**Brunius**, Elin A.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.), ett *kontorsbiträde* (5), fyra *extra biträden* (2,160—1,860 kr.).

*Barnavårdsnämndens kretsombud*

(200 kr.; dessutom 15 kr. för varje undersökning).

**Storkyrkans**, **Klara**, **Jakobs** och **Johannes församlingar**.

**Andersson**, N. Kaleb, överlärare; Verdandigatan 1, Ö.; t. 20 53 56.

**Kungsholms och S:t Görans församlingar.**

**Admund**, B. S. A., ständig adjunkt; Arbetargatan 21, K.; t. 53 62 64.

**Adolf Fredriks**, **Gustav Vasa** och **Matteus församlingar.**

**Molinder**, T. L., registrator; Rörstrandsgatan 58, Va.; t. 30 11 42.

**Engelbrekts**, **Hedvig Eleonora** och **Oscars församlingar.**

**Skoglund**, S. A. G., ständig adjunkt; Storgatan 7, Ö.; t. 60 66 35.

**Maria** och **Högalids församlingar.**

**Wærn**, C. (Lilli), fröken; Folkungagatan 59, Sö.; t. 43 16 25.

**Katarina** och **Sofia församlingar.**

**Dalborg**, M., f. d. barnhemsföreståndare; Ringvägen 157, Sö.; t. 43 56 84.

**Brännkyrka församling.**

**Lindskog**, H. J., kyrkoherde; Solberga, Älvsjö 1; t. Älvsjö 1 02.

**Enskede församling.**

**Vide**, A. V., överlärare; Kyrkogårdsvägen 11, Enskede 1; t. Enskede 10 91.

**Bromma församling.**

**Wallerius**, L., överlärare; Bergviksvägen 38, Smedslätten, Äppelviken; t. Äppelviken 1 35.

**Utackorderingsbyrån.**

*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 11 99 88.*

*Föreståndare* (17).

**Falk**, A. V.; t. 20 46 14.

*Inspektör* (14).

**Berglind**, A. L. Ragnhild.

*Tandläkare.*

**Näsström**, f. Kristofferson, Sigrid.

*Registrator* (9).

Vakant, *tj. Horneman*, Sally E.

En *kontorsskrivare* (7), ett *kontorsbiträde* (5), två *extra biträden* (2,160—1,980 kr.).

**Ungdomsbyrån.**

*Klarabergsgatan 33, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 31 60. Klubblokaler: Malmskillnadsgatan 58 B, C.; t. 11 42 50.*

*Föreståndare* (2,100 kr.).

**Holmberg**, J. A., folkskollärare (t. o. m. 15/6 1935).

En *assistent* (2,580 kr.), en *vaktmästare* (2,100 kr.).



**Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.***Klarabergsgatan 33, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 1143 04.**Föreståndare (4,000 kr.).***Ramer, K. T.**, leg. läkare; t. 1143 04; mottagningstid: tisdagar och fredagar 13,30—18,30 samt torsdagar 9—12.*Assistenter (3,000—2,760 kr.).***Colliander, Carin I. M.; Wennerberg, Edith L.; Nordström, Anna-Greta.**

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Boxtorp (Södermanland) en *ord. folkskollärare* (4,500 kr.) och en *e. o. folkskollärare* (2,105 kr., fri bostad och värme). (Befattningarna äro uppförda å barnavårdsnämndens lönestat<sup>1)</sup>.)

**Avdelningen för tillsyn av barn utom äktenskap. (Avd. II.)***Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 1199 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar).*

Lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmanens allmänna uppgift angives i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behörigen tillvaratages». Särskilt åligger honom att sörja för att barnets börd fastställes och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när barnet fyllt aderton år.<sup>2)</sup>

Över barnavårdsmanens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden

bör bistå barnavårdsmanen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmanen förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovannämnda ålliganden har anställts en särskild inspektör för barnavårdsmanen. I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsman. I övrigt utföres barnavårdsmanarbetet av hos nämnden anställda ordinarie och extra barnavårdsmän, varjämte sedan år 1924 vissa personer, som icke äro hos nämnden anställda, erhålla barnavårdsmanuppdrag mot ersättning med visst belopp per fall. Sådan ersättning utgår f. n. till fyra personer.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se nedan) hava åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga och till nämndens expedition vidarebefordra anmälningar om havandeskap, varom förmåles i 14 § av ovannämnda lag.

Antalet barnavårdsmanaskap, som den 1 jan. 1935 stodo under nämndens tillsyn, var 8,876.

**Författningar.** Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Lag om äktenskaplig börd 14 juni 1917 (§ 5). K. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmanens verksamhet och tillsynen därå 23 nov. 1917, med ändr. Instruktion för avlönade barnavårdsmän hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer: Slussplan 9, *St.*; t. 10 21 98, 20 29 54; expeditionstid: alla dagar 10—16; församlingshuset, Liljeholmen (för Brännkyrka och Enskede); t. Liljeholmen 14; expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—11; föreståndarinnan träffas dessutom per tel. Älvsjö 640 vardagar 7—8.

**Inspektör för barnavårdsmanen (19).****Carlson, V. O. J.**; mottagningstid: 10—12.**Kontorsskrivare (9).****Axelsson, f. Magnusson, Helfrid M.**

Tjugu *barnavårdsmän* (11), tretton *extra barnavårdsmän* (4,140—3,060 kr.), en *kontorsskrivare* (7), ett *extra kontorsbiträde* (2,340 kr.), ett *extra skrivbiträde* (2,460 kr.) (gemensamt med avd. III).

<sup>1)</sup> Befattningarna tillhöra Stockholms skoldistrikt och tillsättas av folkskoleledningen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.

<sup>2)</sup> Beträffande barnavårdsmanens namn, adresser och telefoner hänvisas till telefonkatalogens yrkesregister.



## BvN Avdelningen för tillsyn av fosterbarn. (Avd. III.)

*Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 13—15 (lördagar och dag före helgdag 13—14).*

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som mot ersättning fostras hos annan än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn. Detsamma gäller, även om ersättning ej utgår, barn i nämnda ålder, som är intaget å barnhem. Det åligger barnavårdsnämnden att tillse, att fosterbarnsvården icke utövas av personer eller på ställen, som äro för ändamålet olämpliga, samt att övervaka, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas. Den, som mottagit barn till fostran, är skyldig att därom göra anmälan hos barnavårdsnämnden. Finnes nämnden, att fosterbarn icke hos barnafostraren erhåller tillfredsställande vård och uppfostran, äger nämnden, därest rättelse icke på annat sätt kan åstadkommas, förelägga barnafostraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om detsamma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förfara såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se ovan sid. 216). Nämnden äger tillkalla, om skäl därtill föreligger, meddela barnafostrare förbud att vidare mottaga fosterbarn. Nu nämnda åtgärder kunna jämväl av nämnden vidtagas mot anstalt, där missförhållanden råda.

För utövande av tillsynen över fosterbarnen i allmänhet äro anställda en fosterbarnsinspektör och åtta inspektriser, därav två å extra stat. I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn i ovan angivna ålder, vilka äro utackorderade i enskilda hem eller intagna i icke kommunala barnhem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande fosterbarnsinspektriser. Vidare utöva inspektriserna tillsyn över späda utomäktenskapliga barns vård, även om de icke äro fosterbarn utan befinna sig hos sina föräldrar eller endera av dem. Fosterbarnsinspektören skall i de fall, då nämndens eget ingripande icke fordras, fullgöra barnavårdsnämndens skyldigheter i avseende å denna vård och har för sådant ändamål, bland annat, att besöka fosterhem och anstalter, där missförhållanden yppats, ävensom att övervaka och handleda dem som äro anställda för tillsynen av barnen. Härutöver skall fosterbarnsinspektören i förekommande fall tillhandaga expeditionstjänstemän och barnavårdsmän med råd och upplysningar i pediatrika frågor.

För verksamhetens bedrivande är staden indelad i åtta distrikt, nämligen: 1. Storkyrko- och Maria

församlingar, den del av Högalids församling, som ligger öster om Varvsgatan och denna gatas förlängning söderut till Årstaviken, samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Götgatan. 2. Östermalm, Djurgården, Ladugårdsgården, Hjorthagen och Brunnsviken samt de delar av Norrmalm och Vasastaden, som ligga öster om Drottning- och Norrtullsgatorna. 3. Kungsholms församling samt de delar av Norrmalm och Vasastaden, som ligga väster om Drottning- och Norrtullsgatorna. 4. Sofia församling samt den del av Katarina församling, som ligger öster om Götgatan. 5. Av Högalids församling: den del, som ligger väster om Varvsgatan och denna gatas förlängning söderut till Årstaviken, samt Reimersholme. 6. Brännkyrka församling med undantag av Linboda, Liseberg, Långbrodal, Långsjö, Älvsjö gård och Älvsjö villastad samt Örby förstad och Örby villastad. 7. Enskede församling samt de områden av Brännkyrka församling, som icke tillhöra 6:e distriktet. 8. S:t Görans och Bromma församlingar. Inspektrisen för 5:e distriktet sköter dessutom expeditionen.

**Författningar.** Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, kap. 7. Instruktion för fosterbarnsinspektriser hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

*Fosterbarnsinspektör (2,400 kr.).*

Vakant.

*Första fosterbarnsinspektriser (12).*

Harling, Eva L. M. (5:e distr.).

*Fosterbarnsinspektriser (9).*

Borg, Tyra E. M. (2:a distr.); Ehnbohm, Inga J. M. (7:e distr.); Gustafsson, Elsa K. (6:e distr.); Hasselberg, Margareta C. (4:e distr.); Swartz Eng, Ida E. C. (3:e distr.).

*Extra fosterbarnsinspektriser (3,240—2,760 kr.).*

Holmgren, Beda A. (8:e distr.); Petersson, A. Valborg (1:a distr.).

## Kamerala avdelningen.

*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C. (postgirokonton nr 2700 och 3173); t. »barnavårdsnämnden»; förfrågningar angående in- och utbetalningar för barn utom äktenskap besvaras även å t. 2000 90; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).*

Kamerala avdelningen handlägger ekonomiska angelägenheter angående nämnden och densamma underlydande anstalter med undantag av skyddshemmet för gossar samt ärenden rörande er-



sättning för kostnader för omhändertagna barn, varjämte kassan förmedlar in- och utbetalningar av underhållsbidrag för barn utom äktenskap.

*Bokhållare* (6,000 kr.).

Unell, F. M.; mottagningstid: 10—12.

*Kassör* (11).

Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O.

Tre *amanuenser* (3,300—2,520 kr.), en *assistent* (2,700 kr.), två *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (2,460 kr.), ett *kontorsbiträde* (5), tre *extra kontorsbiträden* (2,340—2,160 kr.), ett *extra biträde* (1,740 kr.).

### Utrustningsavdelningen.

(Förlagd till barnhemmet Fleminggatan 22, K.; t. 53 30 10.)

Denna avdelning har till uppgift att utrusta barn, som skola utackorderas, samt att sörja för ledsagande av sådana barn vid resor till fosterhem i landsorten.

*Föreståndarinna* (3).

Örtendal, Ester P. E.

En *sömmerska* (II a).

En *telefonist* (2,340 kr.), en *vaktmästare* (7), en *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (1,980 kr.), två *vaktmästarbiträden* (1,500—1,380 kr.).

### Barnavårdsnämndens barnhem.

Under barnavårdsnämndens förvaltning stå f. n. sju barnhem (se vidare nedan).

*Reglemente.* Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932.

*Stat år 1935.* Utgifter: 518,741 kr.; inkomster: 100,373 kr.

### Barnhemmet Tempelbacken.

Johannelund, Ulvsunda; t. Ulvsunda 9.

Barnhemmet har 35 platser avsedda för yngre svåruppföstrade flickor. En särskild byggnad har inrättats till upptagningshem med 8 platser för äldre svåruppföstrade flickor.

*Stat år 1935.* Utgifter: 75,347 kr.; inkomster: 11,181 kr.

*Föreståndarinna*

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Almgren, Gerda F. J.

*Läkare* (anslag 900 kr.).

Kjellberg, Gerda E.; Ramer, K. I.

En *slöjdlärlarinna* (4), en *biträdande lärlarinna* (2,100 kr.), en *assistent* (1,740 kr.), en *vaktmästare* (7), en *kokerska* (II a), två *biträden* (I d och I c).

### Barnhemmet Eolshäll.

*Eolshäll; postadress: Stockholm 9; t. Mälärhöjden 3.*

Barnhemmet, som har 53 platser, fungerar dels som upptagningshem för gossar i och över skolåldern, vilka på grund av uppföstringsvärigheter eller annan anledning omhändertagits för skyddsuppföstran, dels för stadigvarande vård av yngre sådana gossar, företrädesvis psykopater. Ordnad psykiatrisk observation och behandling av de senare infördes år 1928.

*Stat år 1935.* Utgifter: 66,330 kr.; inkomster: 13,951 kr.

*Föreståndare*

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claësson, J. V.

*Läkare* (1,800 kr.).

Eeg-Olofsson, R. G.

En *biträdande lärlarinna* (2,400 kr.), en *husmoder* (2,520 kr.), en *vaktmästare* (7), en *assistent* (1,500 kr.), en *kokerska* (II a), tre *biträden* (I d).

### Barnhemmet Fleminggatan 22.

*Fleminggatan 22, K.; t. 50 41 65.*

Barnhemmet, som är ett upptagningshem för omhändertagna barn under skolåldern, har plats för 62 barn, var till kommer en särskild sjukavdelning med 16 platser. — Beträffande den till barnhemmet förlagda, under barnavårdsnämndens expedition sorterande utrustningsavdelningen se ovan.

*Stat år 1935.* Utgifter: 65,228 kr.; inkomster: 15,408 kr.

*Föreståndarinna* (7).

Wedelin, Ellen B., tjl., tjj. Löfman, Ebba L.

*Läkare* (1,500 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *värmeledningsskötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (1,920 kr.), en *kokerska* (II c), elva *biträden* (en I c, tio I b).



BvN

## Barnhemmet Lillsjönäs.

*Lillsjönäs, Ulvsunda; t. Ulvsunda 14.*

Barnhemmet, som är avsett för tillfällig vård av för samhällsvård omhändertagna ävensom av för skyddsuppföstran omhändertagna, vanvårdade eller i sedligt avseende försummade barn i skol-åldern, har 34 platser.

*Stat år 1935.* Utgifter: 43,340 kr.; inkomster: 8,152 kr. (därav ränta å donationsmedel 1,500 kr.).

*Föreståndarinnan (7).*

Elfström, Ragnhild C.

*Läkare (800 kr.).*

Sylvan, H. O. K.

En *sköterska* (2), en *kokerska* (II a), två *barnsköterskor* (I d och I b), ett *biträde* (I b).

## Sättra barnkoloni.

*Sättra, Adelsö; postadress: Stockholm 1; t. Adelsö 3.*

Kolonien, som är avsedd för konvalescenter samt sådana sjukliga och klena barn, vilka ej mottagas å sjukhus men vilkas hälsotillstånd genom en tids vistelse vid kolonien anses kunna väsentligen förbättras, omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskoledirektionen.

*Stat år 1935.* Utgifter: 152,432 kr.; inkomster: 26,145 kr.

*Föreståndarinnan (7).*

Wallin, A. W. (Minny).

*Läkare (1,200 kr.).*

Fredbärj, K. T.

En *folkskollärarinnan* (2,500 kr., fri bostad och värme), en *småskollärarinnan* (2,400 kr., fri bostad och värme), sex *vårdarinnor* (3), en *gårdskarll* (II c), en *sömmerska* (II a), en *kokerska* (I d), fem *barnsköterskor* (I c), sju *biträden* (I c), en *tvätterska* (I c), en *skolstäderska* (I b).

## Stockholms stads hemskola för flickor.

*Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 40 02 35.*

Stockholms stads hemskola för flickor har till ändamål att uppföstra behövande, värlösa flickor, om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor. Anstalten har plats för 50 flickor. Flickorna erhålla undervisning i stadens folkskolor.

*Stat år 1935.* Utgifter: 57,831 kr.; inkomster: 22,272 kr. (därav ränta å donationsmedel 16,500 kr.).

## Föreståndarinnan (7).

Holmgren, Anna A.

*Läkare (500 kr.).*

Bergendal, E. K. W.

En *skolkökslärarinnan* (6), en *slöjdlärarinnan* (4), två *vårdarinnor* (3), en *trädgårdsmästare och värmeledningsskötare* (6).

## Stockholms stads spädbarnshem.

*Folkungagatan 119, Sö.; t. 41 54 07.*

Det huvudsakliga arbetet inom hemmet, som har plats för 33 mödrar och 40 barn, utföres av mödrarna, som få lära sig både att sköta sina barn samt alla i ett hem förekommande sysslor. Vård å spädbarnshemmet bör i regel ej lämnas för längre tid än ett år.

*Stat år 1935.* Utgifter: 40,233 kr.; inkomster: 3,264 kr.

*Föreståndarinnan (7).*

Andersson, Ester M.

*Läkare (1,000 kr.).*

Belfrage, C. E.

En *biträdande föreståndarinnan* (4), en *köksföreständerska* (3).

## Barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne.

»Hemmet I», *Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19*; »Hemmet II», *kv. Per nr 4, Salt-sjö-Duvnäs; t. Saltsjö-Duvnäs 54.*

Barnhemmet är grundat dels på en testamentarisk donation av vice häradsbördingen P. L. Eureniius å ett belopp av 250,000 kr., vilket år 1910 överlämnades till staden, dels på en testamentarisk donation av tobakshandlaren P. Ljungerantz, som efter att från den 1 dec. 1874 hava förvaltats av Allmänna barnhuset överlämnades till staden den 1 juli 1933 med ett belopp av 526,872 kr. Hemmets ändamål är att bereda vård åt värlösa barn under första och andra levnadsåret. Verksamheten är uppdelad på tvenne hem för barn i första levnadsåret »Hemmet I», *Skånegatan 118, Sö.*, med plats för 27 barn och »Hemmet II», *nr 4 kv. Per, Saltsjö-Duvnäs i Nacka socken*, med plats för 18 barn. Å »Hemmet I» beredas unga kvinnor i 4 månaders kurser praktisk utbildning och teoretisk undervisning i späda barns vård. (Avsikten är att med medel av den Ljungerantzska fonden, som den 1 jan. 1935 gjorts tillgängliga för barnhemmet, upprätta ytterligare ett hem för barn i andra levnads-året.)



Barnhemmet förvaltas av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka tre utses av barnavårdsnämnden och två av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. För en var av de sålunda valda ledamöterna utses i enahanda ordning en suppleant. Barnavårdsnämnden utser en av de nämnden valda ledamöterna till ordförande. Styrelsen utser inom sig vice ordförande samt dessutom en verkställande ledamot, som har att närmare övervaka verksamheten inom barnhemmet.

Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer avgifterna för vård å hemmet. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrån, Slussplan 9, St., kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

**Reglemente.** Reglemente för barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne, antaget av SF 15 okt. 1934.

**Stat år 1935.** Den av stadsfullmäktige fastställda staten upptager: utgifter 43,000 kr.; inkomster (ränta å donationsmedel) 43,000 kr. — Den av barnavårdsnämnden fastställda staten upptager: utgifter 61,100 kr.; inkomster 61,100 kr. (däruv ränna å donationsmedel 17,000 kr.).

### Styrelse.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, Jundell, I., professor, ordf., Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör, vice ordf. (utsedda av barnavårdsnämnden); Fürstenberg, f. Jacobsson, Mary B., fru, verkst. ledamot, Moureau, N. C., förste kansliskreterare, sekr. (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm).

**Suppleanter:** Juhlin, Dagmar A. M., barnavårdsman, Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, Malmberg, N. M., docent, överläkare (utsedda av barnavårdsnämnden); Bentzel, Maggie, bitr. föreståndarinna, Malmroth, f. Herlitz, Elsa, landshövdingenska (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

### Läkare (3,000 kr.).

Heineman, I. D.

### Hemmet I.

### Föreståndarinna

(3,000 kr., bostad, kost och tvätt).

Lundell, Märtha.

En sköterska (1,680 kr.), ett sköterskebiträde (960 kr.), en kokerska (900 kr.), tre ammor (900); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt.

### Hemmet II.

### Föreståndarinna

(1,500 kr., bostad, kost och tvätt).

Swenson, Siri M.

En sköterska (900 kr.), tre sköterskebiträden (780 kr.), en kokerska (780 kr.), en tvätterska (780 kr.); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt.

## Stockholms stads skyddshem.

Lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 föreskriver, att för varje landstingsområde samt för varje stad, som ej deltagit i landsting, skall finnas skyddshem för beredande av skydds-  
uppföstran (se sid. 216) åt vanartade barn, vilka enligt beslut av barnavårdsnämnd skola till skyddshem överlämnas. Å sådana skyddshem intagas barn i åldern upp till aderton år. Med utskrivning kan i undantagsfall anstå, till dess vederbörande fyller tjugett år. Skyddshem skall vara försett med av k. m. t. fastställt reglemente och skall stå under ledning av en styrelse.

**Författningar.** Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av barnavårdslagen 30 nov. 1934. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. 8 maj 1925, med ändr.

### Skyddshemmet för gossar.

*Skrubba; postadress: Stockholm 4;  
t. 8+5 0153.*

Egendomen Skrubba, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker (inkl. trädgård) och 245 hektar skogsmark.

Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Skyddshemmet förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen såväl av gårdens och anstaltens förvaltning som av elevernas undervisning och uppföstran. Inom skyddshemmet meddelas skolundervisning ävensom utbildning i snickeri, skrädderi och mekaniskt verkstadsarbete samt i jordbruksarbete, kreatursvård och trädgårdsskötsel; eleverna fördelas efter håg och falenhet å de olika yrkesgrenarna. Utbildningen syftar till att bibringa eleverna sådan med hänsyn till det praktiska livets krav erforderlig arbetsskicklighet, som kan vara ägnad att främja deras förmåga att försörja sig själva, sedan de utskrivits från skyddshemmet.



**BvN** Vid skyddshemmet har upprättats en under lärings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning stående verkstadsskoleavdelning för undervisning i smides- och mekaniskt verkstadsarbete (jfr sid. 209).

Skyddshemmet får mottaga högst 85 elever.

**Reglemente m. m.** Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse 24 jan. 1921 och 2 mars 1922.

**Stat år 1935.** Utgifter: 185,470 kr.; inkomster: 205,070 kr. (därav statsbidrag 16,000 kr.).

### Styrelse.

**Fjällbäck Holmgren**, Karin H., fru; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkställande ledamot; **Nordström**, A., byggnadsingenjör.

**Suppleanter:** **Stålfelt**, P. E., andre folkskoleinspektör; **Walin**, Ingeborg M., konsulent.

### Föreståndare (19).

**Pehrling**, A. M.; träffas säkrast 9—10.

### Predikant (550 kr.).

**Swensson**, S. E., komminister i Brännkyrka förs.

### Läkare (450 kr.).

**Lagergren**, S. G.

En **ämneslärare** (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), två **yrkeslärare** (8), en **husmoder** (6), en **assistent** (3,900 kr.), en **förman** (2,880 kr.), en **vårdarinna** (2,400 kr.), ett **kontorsbiträde** (1,980 kr.), en **kokerska** (II b), ett **biträde för tvätt och sömnad** (II b), två **köksbiträden** (I d och I b); dessutom vid verkstadsskoleavdelningen (se ovan): en **yrkeslärare** (avlönad av lärings- och yrkesskolestyrelsen), en **verkmästare** och två **gesällar** (avlönade av snickerverkstadens arrendator).

För egendomens skötsel finnas anställda en **rättare**, en **trädgårdsmästare**, en **ladugårdsförmän** och en **chaufför**.

### Skyddshemmet för flickor.

**Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.**

Skyddshemmet är beläget å Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län. Egendomen, som ligger vid Mälaren, har en areal av omkring 28 hektar åker och 30 hektar skog.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av minst tre ledamöter med minst två suppleanter.

Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomens handhaves av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 elever, vilka inom hemmet beredas fortsättningsskolundervisning och utbildning i olika grenar av husligt arbete.

**Reglemente.** Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926.

**Stat år 1935.** Utgifter: 90,704 kr.; inkomster: 70,028 kr. (därav statsbidrag 6,250 kr.).

### Styrelse.

**Fjällbäck Holmgren**, Karin H., fru; **Gerdin**, E. I., rektor, vice ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot.

**Suppleanter:** **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Törnell**, f. Weber, Gertrud, fru.

### Sekreterare.

**Carlson**, V. O. J. (se sid. 219).

### Föreståndarinna (11).

**Erici**, Ester K.

### Läkare (550 kr.).

**Salwén**, P. G.; **Lindeberg**, K. O.

En **lärarinna i kvinnlig slöjd** (8), två **lärarinnor i hushållsgöromål** (8), två **biträdande lärarinnor** (2,280—1,800 kr.).

Dessutom för egendomens skötsel en **rättare** och en **jordbruksarbetare**.

## Stockholms stads läringshem.

Läringshemmen äro i första hand avsedda för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, som antingen sakna egna hem eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunna omedelbart dit återlämnas, ävensom för sådana elever, som inom skyddshemmen icke kunna erhålla med hänsyn till håg och fallenhet passande yrkesutbildning. I mån av plats mottagas även ynglingar och unga flickor från andra uppfostringsanstalter, varjämte hemmen stå öppna för sådana hem- och medellösa unga personer, som visserligen icke äro i oundgängligt behov av skyddsuppfostran men ändock behöva viss omvårdnad, tills de erhållit arbete eller kunnat återsändas till hemorten. Eleverna erhålla i läringshemmet bostad och kost samt tillsyn. Under dagen arbetar flertalet såsom läringar hos hantverksmästare, i fabriker eller i andra anställningar, till en början i regel relativt lågt avlönade men utvalda i syfte att bereda goda utsikter till framtida självförsörjning. De elever, som hava



arbetsförtjänst, äro skyldiga att erlagga visst bidrag för kost m. m. under den tid, de vistas i hemmet. Denna tid får icke utsträckas utöver den tidpunkt, då skyddsuppfostran under alla förhållanden senast skall upphöra, eller vid 21 års ålder.

**Reglemente.** Bestämmelser för Stockholms stads läringshem, fastställda av barnavårdsnämnden 20 okt. 1931.

### Läringshemmet för gossar.

*Katarina Bangata 70 (Lilla Blecktor-  
net), Sö.; t. 40 33 54.*

Läringshemmet för gossar har plats för 25 elever.

**Stat år 1935.** Utgifter: 35,870 kr.; inkomster: 9,581 kr.

**Föreståndare** (4,800 kr.).

**Spångberg, E.**, tjl., tjf. **Hellman, G. A.** (t. o. m. 30/6 1935).

En *husmoder* (2,160 kr.), en *assistent* (1,500 kr.), två *biträden* (I d.).

### Läringshemmet för flickor.

*Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.*

Läringshemmet för flickor har 20 platser.

**Stat år 1935.** Utgifter: 24,340 kr.; inkomster: 5,616 kr.

**Föreståndarinna** (3,600 kr.).

**Andersson, Anna L.**

En *köksföreståndarska* (1,860 kr.), en *assistent*.

### Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

*Götgatan 71, Sö.; t. 41 65 69; (föreståndaren personligen t. 40 55 66).*

Stadsfullmäktige beslöt den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 okt. 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välartade ynglingar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 20 ynglingar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolestyrelsen. För var och

en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

**Reglemente.** Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933.

**Stat år 1935.** Utgifter: 30,250 kr.; inkomster: 30,250 kr. (därav ränta å donationsmedel 25,900 kr.).

### Styrelse.

\***Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet); **Carlsson, f. Lindskog, Anna R.**, fru, \***Löfving, K. B. E.**, barnavårdsdirektör (utsedd av barnavårdsnämnden); \***Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör, **Berggren, H. A.**, målarmästare, stadsfullm., vice ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

**Suppleanter:** \***Magnusson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); \***Carlson, V. O. J.**, inspektör, **Dahl-Kruse, E.**, Ingeborg, fru (utsedd av barnavårdsnämnden); **Larson, G. A.**, järnarbetare, \***Leander, F. O. B.**, yrkeslärare (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

**Föreståndare** (2,700 kr.).

**Pålsson, E. A. V.**, slöjdlärare, stadsfullm.

En *husmoder* (1,860 kr.), två *biträden* (I d.).

### Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

Angående tillkomsten av Allmänna barnhusets Stockholmsfond se Kommunalkalendern, årg. 1933.

Fondens avkastning, jämte vissa andra hörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat upptagen under barnavårdsnämnden. Det åligger barnhuset att sist den 1 febr. varje år till stadens barnavårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nästföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnavårds behov, än även det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnavårdsnämnden till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnavårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnavårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskomelse ej kan ske, frågan hänskjutas till argöran-



Rotel  
4.

BvN

de av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnavårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Allt efter som sådana barnhusets inkomster, som skola tillfalla staden, inflyta till barnhuset, skola de till barnavårdsnämnden utbetalas.

Ifrågavarande inkomster hava av barnavårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som understöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 327).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett av drätselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

**Författningar.** K. brev till direktionen över Allmänna barnhuset angående upprättande av »Allmänna barnhusets Stockholmsfond» 21 nov. 1930. Reglemente för Allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930.

*Stat år 1935.* Utgifter (att bestridas med avkastningen av Allmänna barnhusets Stockholmsfond m. m. så långt de disponibla medlen räcka; återstoden täckes av uttaxerade medel): 356,320 kr.; inkomster 290,335 kr. (därav av Stockholmsfonden 225,000 kr.).

### Tremannanämnd.

(Se ovan).

**Hammar skjöld,** K. Hj. L., f. d. landshövding, ordf. (förrördnad av k. m:t); **Hasselrot,** B. C., landshövding (ordf. i direktionen över Allmänna barnhuset); **Larsson,** Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (ordf. i barnavårdsnämnden).

### Drätselnämndens ombud i direktionen över Allmänna barnhuset.

**Ewerlöf,** K. G., borgarråd, stadsfullm.



## Stockholms stads statistiska kontor.

## Statistiska kontoret.

*Stadshuset, 4 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expediti-  
onstid: 9—16,30.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-  
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-  
gare årg.).

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att  
samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra  
uppgifter till belysande av Stockholms stads kom-  
munala liv, dess förvaltning, sociala och ekono-  
miska förhållanden. Kontoret åligger numera i så-  
dant avseende att rörande staden publicera (delvis  
i samverkan med andra institutioner): en statistisk  
årsbok, en allmän statistisk månadsskrift, en må-  
nadsöversikt av stadens fattigvårdsstatistik m. m.,  
en veckoöversikt av den sanitära statistiken samt  
årsöversikter ang. sanitär statistik, sjukhusstatistik,  
fattigvårdsstatistik, brand- och ambulansstatistik,  
arbetsförmedlingsstatistik, valstatistik, all-  
männa bostadsräkningar (vart femte år) samt vissa  
specialundersökningar. Kontoret publicerar även  
arbeten av icke statistiskt innehåll såsom en  
årlig berättelse angående Stockholms kommun-  
alförvaltning, en årlig kommunalkalender (an-  
gående stadens förvaltning, befattningshavare  
m. m.), en löpande kommunalförfattnings-  
samling samt tills vidare även en kommunalför-  
fattningshandbok (numera utgiven i tvångsfri  
följd av successivt utkommande delar), var-  
jämte kontoret har att utarbeta diverse samlings-  
register m. m. Kontorets publikationer äro inran-  
gerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt  
»Kommunala handböcker». Utom dessa serier har  
kontoret utgivit vissa publikationer av speciell  
karaktär rörande Stockholm, delvis på främmande  
språk. (Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt  
publikationsförteckning å sista sidan.) Dess-  
utom åligger det kontoret att utföra andra, inom  
kontorets verksamhetsområde fallande arbeten,  
som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet be-  
slutas eller på framställning av nämnd eller el-  
jest åt kontoret av dess styrelse uppdragas, samt  
i lämplig form och omfattning offentliggöra re-  
sultatet härav; att med uppmärksamhet följa  
övriga kontorets verksamhet berörande redogörel-  
ser eller åtgärder, som av kommunala myndig-  
heter avgivna eller vidtagas, och på grund här-  
av göra de framställningar, vartill kontoret kan  
finna anledning; att noggrant följa kommu-  
nalstatistikens utveckling även å andra orter  
samt söka för Stockholms stads statistik tillgodo-

göra härigenom vunnen erfarenhet; att främst  
genom tillhandahållande av kontorets publika-  
tioner i utbyte mot annan hithörande litteratur  
tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verk-  
samhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i  
öfrigt, i den mån förhållandena det medgiva,  
bistå kommunala myndigheter och befattnings-  
havare eller andra med upplysningar i frågor,  
fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nö-  
diga upplysningar äger kontoret att omedelbart  
hänvända sig till vederbörande myndigheter och  
institutioner samt har rätt att av stadens veder-  
börande myndigheter eller befattningshavare utan  
dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvalt-  
ning, som må vara åt dessa anförtrödd.

Statistiska kontorets bibliotek (jfr ovan),  
som, förutom gängse uppslagsböcker o. d., inne-  
håller en rätt omfattande in- och utländsk kom-  
munal litteratur (vilken mestadels icke återfinnes  
i något annat offentligt svenskt bibliotek), tjänar  
i viss mån den kommunala administrationen som  
ett speciellt förvaltningsbibliotek och är  
även tillgängligt för allmänheten.

Kontorets styrelse består av, förutom ord-  
förande, som utses av stadskollegiet bland bor-  
garråden, kanslichefen samt fem andra leda-  
möter, vilka jämte fem suppleanter väljas av  
stadsfullmäktige för två år. Styrelsen utser årligen  
inom sig en vice ordförande. Vid styrel-  
sens sammanträden äger kontorets direktör att  
närvara och deltaga i överläggningarna med  
rätt att därvid framställa förslag samt få sin  
mening antecknad till protokollet. För gransk-  
ning av styrelsens räkenskaper och förvaltning  
utser stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte  
två suppleanter.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen  
direktör.

*Instruktion.* Instruktion för styrelsen över  
Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av  
k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930.

*Stat år 1935.* Utgifter: 388,190 kr.  
(därav 17,500 kr. för året); inkomster: 92,500  
kr. (därav 91,000 kr. likvider från vissa sta-  
dens egna myndigheter).

## Styrelsens ledamöter.

## Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; mottag-  
ning: alla vardagar 11—12.



Statk

*Vice ordförande.*

\*Oldenburg, E., direktör.

*Övriga ledamöter.*

Hildebrand, E., kanslichef (självskr.).

\*Linde, N., förbundsordförande.

\*Nyström, B. A. E., tf. byråchef.

Pettersson, H. V., kamrerare.

\*Vanner, O. A., redaktör.

*Suppleanter.*

Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm.

Holmblad, D. G. A., grosshandlare.

\*Rönblom, N. O., tf. byråingenjör.

\*Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

\*Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

*Protokollsförare.*

Asproth, J. K. (se nedan).

*Styrelsens revisorer*

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av  
1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Ahlström, E. A., försäljningschef.

Casparsson, K. R., redaktör, ordf.

Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

*Suppleanter:*

Gabrielsson, G. V., förste postiljon.

Hessler, J. T. H., bitr. sekreterare.

*Direktör (26).*

Vakant.

*Direktörsassistent (22).*

Leijonhufvud, S. S., frih. (allmänna ärenden och utredningar; avd. för statistiska förfrågningar och upplysningar; biblioteket; utdelning och byte av publikationer m. m.).

*Aktuarier (20).*

Asproth, J. K. (avd. för arbetsförmedlings-, brand- och ambulansstatistik; registrators- och redogörarexpeditionen; arkivet m. m.).

Själänder, V. (avd. för bostadsstatistik, valstatistik och specialundersökningar).

Moosberg, R. W. (avd. för hälsovårdsstatistik, viss befolkningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (avd. I för kommunala handböcker: kommunal författningssamling; dessutom diverse samlingsregister m. m.).

*E. o. aktuarier (7,920—6,840 kr.).*

Olinder, O. (avd. II för kommunala handböcker: kommunalkalender, berättelse ang. Stockholms kommunalförvaltning m. m.).

Anger, K. A. F. (avd. för statistisk årsbok, statistisk månadsskrift, ävensom, temporärt, kommunala författningshandböcker m. m.).

Berggren, A. M. (avd. för fattigvårdsstatistik, arbetslöshetsstatistik m. m.).

*Amanuenser (4,800—4,200 kr.).*

Bergström, N. V. (årsboksavd.); Berglund, H. J. (fattigvårdsavd.).

*Första assistenter (11).*

Ohlson, Helfrid I. A. (hälsovårdsavd.); Carlsson, Ester F. (fattigvårdsavd.); Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); Larsson, E. B. (Brita) (registrators- och redogörarexp.); Karlsteen, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); Sundström, Klara S. (handboksavd.); Lundholm, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton andra assistenter (7), sex kon-torsbiträden (5) samt växlande antal extra biträden (2,940—1,680 kr.).

*Vaktmästare (7).*

Lundman, J. H.

En vaktmästare (6).



## Stockholms stads biblioteksstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

### Biblioteksstyrelsen.

*Sveavägen 73, Va.; tel.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt den av k. m:t den 8 juni 1923 fastställda instruktionen skall biblioteksstyrelsen handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Bl. a. har styrelsen numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika anslag uppföras å biblioteksstyrelsens stat. (Be- träffande dessa institutioner se avd. 4.)

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Styrelsens förvaltning granskas årligen av tre revisorer, som, jämte två suppleanter, utses av stadsfullmäktige.

*Instruktion.* Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av k. m:t 8 juni 1923, med ändr. 1 aug. 1930.

*Stat år 1935.* Utgifter: 973,946 kr.; inkomster: 39,242 kr. (däruv beräknat statsbidrag 4,500 kr.).

### Biblioteksstyrelsens ledamöter.

#### Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

#### Vice ordförande.

\*Öman, I. redaktör, stadsfullm.

### Övriga ledamöter.

\*Andersson, Paul, överlärare.

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

### Suppleanter.<sup>1)</sup>

\*Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

Stenholm, R. W., järnsvarvare.

Lövgren, J. B., lektor.

\*Bolin, E. I., fil. lic.

### Delegerade för bokinköpen.

Larsson, Oscar E.; Lövgren, J. B.; Nyblom, f. Bergström, Eva M. C.

### Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se nedan).

### Biblioteksstyrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm., ordf.

Dahlberg, I., redaktör.

Tvengström, A. J., extra förste aktuarie.

#### Suppleanter:

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.

Swärd, N. E. H., metallarbetare.

### Stadsbiblioteket.

*Adresser, telefoner och expeditionstider: se nedan.*

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta förut i Stockholm befintliga, av församlingar eller föreningar förvaldade folkbiblioteken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m. se 1927—1930 års kommunalkalendrar), består av

<sup>1)</sup> Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara.



ett huvudbibliotek iänte 16 filialer samt två mindre bokdepåer. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 okt. 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider (se därom nedan). I flera av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytterområden, har lärjungebiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdoms- och barnavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda lärum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Värtan, fem i Bromma, en i Enskede och fem i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skyddshemmet för gossar vid Skrubba och till läringshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 jan. 1935 sammanlagt c:a 392,500 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1934 uppgick till 29,732 band, medan 13,491 band uttrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1934 års slut 109,891 (därunder året nyinskrivna 19,322, omskrivna 23,415). Under år 1934 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,893,679, varav 313,240 i huvudbibliotekets tidsnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,499,017.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden fast bosatta invånare och, oavsett bostaden, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommun's tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro bosatta i de närmaste områdena omkring Stockholm, kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

**Författningar.** K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 8 febr. 1930 med vissa föreskrifter rörande folkbiblioteksväsendet, med ändr. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. 16 maj 1933 och 2 febr. 1935. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

### Stadsbibliotekarie (26).

Hjelmqvist, J. F. B.; t. 30 87 98; mottagnings-tid: 11—12 (utom lördagar).

## Huvudbiblioteket.

*Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, lånelisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlåningsexp:s tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 69 58 (vaktrum).*

*Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:*

*avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (1 sept.—15 juni), 10,30—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 10,30—17;*

*ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—30 juni, 19—31 aug.), lördagar 14—17. 1 juli—18 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.*

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fyra andra utlånings- och läsesalar, studierum, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till c:a 178,000 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

### Stadsbibliotekarie.

Hjelmqvist, J. F. B. (se ovan).

### Förste bibliotekarier (22).

Knutsson, K. P., t. 31 67 41; Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

### Andre bibliotekarier (18).

Lundberg, Hildur C.; Åhlander, F. E. (se nedan); Åkerman, O. B.

### Extra andre bibliotekarier (6,000 kr.).

Berggren, A. K. Elisabeth (se nedan); Gavelius, G. L. Elisabeth; Waldner, A. O. T.

### Förste assistenter (11).

Bennet, G. Elisabeth; Landergren, f. Grund, Anna E. B., föreståndarinna vid barn och ungdomsavd.; Larsson, Hanna M. (se nedan); Ringenson, Eva A. E.

### Extra förste assistenter

(4,140—3,300 kr.).

Hallberg, Hallgärd (se nedan); Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Edlund, G. E. J. G.; Granér, f.



Nilsson, Karin A.; Hede, A. Brita; Lundgren, I. M. S. (Maj); Garpe, D. A. J.; Hamrin, T. O.; Ljungdal, A. G.; Lychou, S. Gudrun; Olsson, Karin E.; Tengbom, S. E. (Elsa); Lundstedt, G. Z. M. (Gunnil).

Åtta *andre assistenter* (8), *trettio extra andre assistenter* (2,880—2,640 kr.), *nio extra tredje assistenter* (2,340—2,100 kr.), *en extra kontorsskrivare* (2,820 kr.), *ett extra kontorsbiträde* (2,100 kr.), *en bokbindare* (3,420 kr.), *timavlönad personal*.  
(Ang. assistenternas placering å filialer se nedan.)

### Förste vaktmästare (8).

Karlsson, S. O.

En *maskinist* (10), en *vaktmästare* (7) (se nedan), *elva extra vaktmästare* (2,880—1,980 kr.), *en reparatör* (2,580 kr.), *femton vaktmästarbiträden* (1,620—900 kr.) samt *timavlönad vaktmästarpersonal*.

### Filialer.

*Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.*

#### Filial 1.

Götgatan 68, Sö.; t. 40 04 83.

*Filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).*

Bokbestånd: c:a 44,500 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

#### Föreståndare.

Åhlander, F. E., *andre bibliotekarie* (se ovan); t. 40 04 93.

*Två förste assistenter, åtta andre eller tredje assistenter* (se ovan).

#### Vaktmästare (7).

Svensson, A. R. (se ovan).

#### Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

*Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).*

Bokbestånd: c:a 29,000 band.

#### Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., *förste assistent* (se ovan).

*Fyra andre eller tredje assistenter* (se ovan).

#### Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 6272 16.

*Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17.*

Bokbestånd: c:a 21,200 band.

#### Föreståndarinna.

Hallberg, Hallgärd, *extra förste assistent* (se ovan).

*Två andre eller tredje assistenter* (se ovan).

#### Filial 5.

Dianavägen 7, Värtan; t. 60 63 92; *expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; barnavd. dessutom måndagar 14—16.*

Bokbestånd: c:a 12,500 band.

#### Föreståndarinna.

Boheman, I. Ingrid H., *extra andre assistent* (se ovan).

#### Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

*Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).*

Bokbestånd: c:a 34,100 band.

#### Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, *extra andre bibliotekarie* (se ovan).

*Sex andre eller tredje assistenter* (se ovan).

#### Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. Aspudden 2 65; *expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. samma dagar 14,30—17.*

Bokbestånd: c:a 8,800 band.

#### Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., *andre assistent* (se ovan).

#### Filial A 2.<sup>1)</sup>

Folksskolan, Liljeholmen (postadress: Stockholm 9); *expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30.*

Bokbestånd: c:a 2,000 band.

<sup>1)</sup> Upphör fr. o. m. 1 okt. 1935.



*Föreståndarinna.*

Svensson, Anna V., andre assistent (se ovan).

**Filial A 3.**

*Folkskolan, Mälarhöjden; t. Mälarhöjden 1070; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.*

Bokbestånd: c:a 6,200 band.

*Föreståndare (840 kr.).*

Stålberg, E. G. A., tjänsteman.

**Filial B 1.**

*Folkskolan, Alvik, Ulvsunda; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar och torsdagar 18—20.*

Bokbestånd: c:a 2,900 band.

*Föreståndarinna.*

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent (se ovan).

**Filial B 2.**

*Folkskolan, Bällstalund (postadress: Sundbyberg); expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.*

Bokbestånd: c:a 1,700 band.

*Föreståndare (462 kr.).*

Bergquist, J. A., folkskollärare.

**Filial B 3.<sup>1)</sup>**

*Kyrkskolan, Bromma Kyrka, Ulvsunda (postadress Ängby); expeditionstid: måndagar och fredagar 18—19.*

Bokbestånd: c:a 1,100 band.

*Föreståndare (231 kr.).*

Videfors, G. J., folkskollärare.

**Filial B 4.**

*Folkskolan, Ålsten; t. Ålsten 345; expeditionstid: vardagar utom lördagar 19—21, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, onsdagar och lördagar 13,30—15,30.*

Bokbestånd: c:a 9,000 band.

<sup>1)</sup> Flyttas hösten 1935 till Ängby folkskola.

*Föreståndarinna.*

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent (se ovan).

**Filial B 6.**

*Folkskolan, Stora Essingen (postadress: Essingen); expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 13,30—15,30, torsdagar 18—20.*

Bokbestånd: c:a 1,400 band.

*Föreståndarinna.*

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent (se ovan).

**Filial C 1.**

*Johan Skyttes Väg 211, Älvsjö 1; t. Älvsjö 605; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.*

Bokbestånd: c:a 2,500 band.

*Föreståndare (540 kr.).*

Larsson, C. A., förman.

**Filial C 2.**

*Huddingevägen 24, Örby (postadress: Älvsjö 2); expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—20,30.*

Bokbestånd: c:a 1,100 band.

*Föreståndarinna.*

Engstedt, Signe H. S., tf. andre assistent (se ovan).

**Filial E.**

*Enskede östra folkskola, Enskede 1; t. Enskede 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16, barnavd. dessutom måndagar 15—17.*

Bokbestånd: c:a 9,600 band.

*Föreståndarinna.*

Engstedt, Signe H. S., tf. andre assistent (se ovan).

Beträffande församlingsbiblioteken se under avd. 5 (sid. 371).



## Stockholms stads arkivnämnd och i samband därmed stående institutioner.

### Arkivnämnden.

*Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt av k. m:t den 26 sept. 1929 fastställd instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhändervå de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och minst en suppleant skall vara med det offentliga arkivväsendet förtrogen person. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att delta i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Nämndens förvaltning och räkenskaper granskas av tre revisorer, vilka jämte två suppleanter årligen utses av stadsfullmäktige.

*Instruktion.* Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

*Stat år 1935.* Utgifter: 166,012 kr.; inkomster: 850 kr.

### Arkivnämndens ledamöter.

#### Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

#### Vice ordförande.

\*Ahnlund, N. G., professor.

#### Övriga ledamöter.

Brulin, J. O. H., arkivråd.

Casparsson, K. R., redaktör.

\*Severin, F. F., redaktör.

#### Suppleanter.<sup>1)</sup>

Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

Grimlund, H. V. A., rektor, stadsfullm.

\*Lundberg, N. E., amanuens.

\*Åman, O. V., journalist.

#### Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

#### Arkivnämndens revisorer

(utsedd av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru.

Edman, J. F., kamrerare, ordf.

Fahlistedt, C. J. H., major.

#### Suppleanter:

Karlöf, E. A., sekreterare.

Bergström, J. I., spårvägsman.

### Stadsarkivet.

*Rådhuset, 3 tr., K., samt Norra Riddarholmshamnen 7 A, St.; t. arkivdepån i rådhuset (exp.) 50 22 25; arkivdepån å Riddarholmen (exp.) 10 53 99; öppet 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15 (arkivdepån i rådhuset dessutom under tiden <sup>15</sup>/<sub>1</sub>—<sup>15</sup>/<sub>5</sub> samt <sup>15</sup>/<sub>10</sub>—<sup>15</sup>/<sub>12</sub> måndagar och torsdagar 19—21). Expeditionstid 10—16, lördagar och dag före helgdag 10—14.*

Stadsarkivet, förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte har i staten uppförts anslag för vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag

<sup>1)</sup> Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.



# ArkN

av arkivråd. I fråga om kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, åligger det vederbörande nämnd och styrelse att övervaka, att arkivet omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylikt arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet.

Stadsarkivets samlingar förvaras för närvarande i de lokaler, som tidigare disponerats av »rådhusarkivet» och »stadens arkiv». Då dessa lokaler praktiskt taget äro fyllda och författningsenligt påbudna leveranser endast i begränsad omfattning kunna mottagas, är frågan om nybyggnad för arkivet aktuell.

I arkivdepån i rådhuset förvaras huvudsakligen stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1431—1875, stadens räkenskaper till omkr. 1636, justiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849)1924(1933), handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politikollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms kämnärsrätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets kansliis arkiv med vissa undantag t. o. m. 1895, Stockholms stads konsistoriums och hovkonsistoriets samt de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1830, stadsnämndens och sockenstämmonämndens arkiv, fattigvårdsnämndens och fattigvårdsstyrelsernas samt hälsovårdsnämndens äldre arkiv, folkskoleledningen äldre arkiv samt högre allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv.

I Riddarholmsdepån förvaras bl. a. Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från omkr. 1636 (i oavbruten årsföljd från 1641), jämte talrika specialräkenskaper tillhörande stadskamrerarens arkiv, tjänstemannamatriklar m. m. samt kronoräkenskaper och taxeringslängder för Stockholms stad (fr. o. m. 1699), mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) ävensom övriga bevarade delar av upp- och förbördsverkets arkiv, överståthållarämbetets för polisären (sekreterarexpeditionen) t. o. m. 1890. — Den andra huvudbeståndsdelen av samlingarna i Riddarholmsdepån utgöres av polisens äldre arkivalier samt arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandelsassocieringen), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassadirektionen, drätselkommissionen, gatulaggnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med stadens räkenskaper och auktionsverkets handlingar),

vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, kommunala institutioner i Bromma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade skräarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivets båda depåer samt Nordiska museets arkiv och kungl. biblioteket.

I stadsarkivet (rådhusdepån) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stads historia (Riddarholmsdepån).

**Författningar.** Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m. t. 26 sept. 1929. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och OÅ:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivalieleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932.

## Stadsarkivarie (25).

**Boéthius**, S. B. (förordn. t. o. m.  $\frac{3}{4}$  1940); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

## Förste arkivarie (22).

**Bolin**, E. G. (fr. o. m.  $\frac{1}{7}$  1935) (se nedan); t. 50 01 08.

## Arkivföreståndare (20).

**Bolin**, E. G. (t. o. m.  $\frac{30}{6}$  1935) (se ovan); t. 50 01 08.

## Andre arkivarie (18).

(Fr. o. m.  $\frac{1}{7}$  1935.)

Vakant.

## Amanuenser

(3,300—2,250 kr.; halvtidstjänstgöring).

**Staf**, N. O. B.; **Almqvist**, K. A. D.

## Arkivbiträde (7).

**Sjövall**, f. Larsson, Märta.

En *extra arkivtjänsteman* (2,250 kr.; halvtidstjänstgöring), ett *extra arkivbiträde* (2,760 kr.), en *bokbinderska* (2,160 kr.), dessutom timavlönad personal.

## Vaktmästare (7).

**Wahlberg**, K. E. R.; **Larsson**, G. H.



## Stockholms stads idrottsstyrelse

### och i samband därmed stående institutioner m. m.

#### Idrottsstyrelsen.

*Vasagatan 42, 2 tr., C.; tel.: se nedan expeditionen.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stockholms stads idrottsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott och bad avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda byggnads-, idrottsplats- och baddelegerade (se nedan).

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret för styrelsens bokföring och inkomstkontroll.

För revision av idrottsstyrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte två suppleanter.

*Instruktion.* Instruktion för Stockholms stads idrottsstyrelse, fastställd av k. m. t. 26 april 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

*Stat år 1935.* Utgifter: 874,695 kr.; inkomster: 150,247 kr.

#### Idrottsstyrelsens ledamöter.

##### Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

**Larsson, Oscar E.,** borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

##### Vice ordförande.

\***Reuterskiöld, C. B.,** major, stadsfullm.

#### Övriga ledamöter.

**Ahlström, E. A.,** försäljningschef.  
\***Ek, V. E.,** sekreterare, stadsfullm.  
**Eriksson, Bertil K. J.,** ombudsman, stadsfullm.

#### Suppleanter.<sup>1)</sup>

**Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.,** fru, gymnastikdirektör.

**Malm, A. B.,** kassör.

\***Sandberg, E. T. G.,** byråföreståndare.

\***Palmberg, J. H.,** järnsvarvare.

#### Sekreterare (1,980 kr.).

**Nyrén, G. H.** (se nedan); t. 10 57 20.

#### Idrottsstyrelsens delegerade m. m.

##### Delegerade för byggnadsärenden.

**Ek, V. E.; Larsson, Oscar E.,** ordf.; **Reuterskiöld, C. B.**

##### Idrottsplatsdelegerade.

**Ahlström, E. A.,** ordf.; **Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.**

##### Baddelegerade.

**Eriksson, Bertil K. J.,** ordf.; **Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G.,** vice ordf.; **Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.**

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.  
(Jfr nedan och sid. 328.)

##### Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

**Larsson, Oscar E.,** borgarråd, stadsfullm.

<sup>1)</sup> Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara; hr Sandberg är därjämte ersättare för ordföranden.



IdrS

## Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm., *Reuterskiöld*, C. B., major, stadsfullm. (utsedda av idrottsstyrelsen); *Bergvall*, E., stadionchef, *Wibom*, T. H., kapten, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

## Sekreterare, tillika föreståndare för idrottsplatsen.

*Nyrén*, G. H., sekreterare (se ovan och nedan).

## Idrottsstyrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).  
(jfr sid. 69.)

*Rosengren*, S. E., direktör.

*Sundholm*, K. L., förste postiljon.

*Wallin*, H. E., kassör, ordf.

## Suppleanter:

*Björkman*, G. A., fil. lic.

*Nilsson*, Olof, direktör, stadsfullm.

## Idrottsstyrelsens expedition.

*Vasagatan 42, 2 tr., C.; tel.: ang. upp-  
lätelser 10 57 15; i övrigt se nedan; ex-  
peditionstid: 10—14.*

*Stat år 1935. Utgifter: 49,010 kr.*

Föreståndaren för idrottsstyrelsens expedition har till uppgift att för föredragning i idrottsstyrelsen och hos dess delegerade bereda ärenden, som hänföra sig till styrelsens och delegerades förvaltningsområden, att ombesörja verkställighet av beslut av styrelsen och delegerade, att handhåva ledningen av idrottsstyrelsens anläggningar, samt att leda det löpande arbetet i övrigt å styrelsens expedition.

## Föreståndare (7,200 kr.).

*Nyrén*, G. H. (se ovan); t. 10 57 20; mottagningstid: 10—11.

## Ingenjör (6,000 kr.).

*Svenson*, B. A.; t. 10 57 27.

## Registrator och kontorsskrivare (3,480 kr.).

*Grönberg*, Karin I.; t. 10 57 30.

Två amanuenser (3,900—3,300 kr.), en biträdande ingenjör (3,300 kr.), en steno-  
graf och kontorsskrivare (2,640 kr.), två  
kontorsbiträden (1,980 kr.), en vaktmästare  
(1,980 kr.).

## Under idrottsstyrelsens förvaltning stående anläggningar m. m.<sup>1)</sup>

### Idrottsplatser och lekplaner samt sportstugor.

I Stockholm finnas f. n. elva större *idrottsplatser*, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Enskede, Hammarby, Tranebergs, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens och Hjorthagens idrottsplatser. Av dessa äro de åtta sistnämnda belägna å Stockholms stad tillhörig mark, under det att Stadion samt Östermalms och Johanneshovs idrottsplatser äro anlagda å staten tillhöriga områden.

Stadion är anlagt av Sveriges centralförening för idrottens främjande (med bidrag av lotterimedel) och förvaltas av en av k. m:t till-  
satt styrelse, Stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolungdom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 328).

Johanneshovs idrottsplats har anlagts av Stockholms idrottsförbund på ett av förbundet arrenderat, staten tillhörigt område strax söder om Skanstull. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjälpsarbeten. Idrottsplatsen är ännu icke färdig, men har dock i viss begränsad utsträckning tagits i bruk.

Enskede idrottsplats (se nedan) har tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, varförutom vissa arbeten för anläggningen utförts såsom nödhjälpsarbeten. Idrottsplatsen förvaltas av idrottsstyrelsen.

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden (adress: Södermannagatan 61), är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skolungdom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 328).

<sup>1)</sup> Samtliga idrottsplatser i Stockholm, såväl kommunala som övriga, hava upptagits i nedanstående redogörelse.



Tranebergs idrottsplats, som är belägen på staden tillhörig mark inom Tranebergs egendom i Bromma församling, är utarrenderad till Djurgårdens idrottsförening. Arrendetiden utgår med utgången av år 1935, då föreningen är skyldig att återlämna området avröjt och fritt från åbyggnader. Idrottsplatsen kommer att med ingången av år 1936 nedläggas. Staden lämnar även för år 1935 bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att skolgård och idrottsorganisationer i Bromma äga disponera idrottsplatsen i viss utsträckning för träning och tävlingar.

Aspuddens idrottsplats (se nedan) är anlagd av enskilt företag och övergick i stadens ägo i samband med förvärfv av vissa markområden i Aspudden. Idrottsplatsen står under idrottsstyrelsens förvaltning.

Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens och Hjorthagens idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrottsstyrelsen.

I 1931—1935 års stater hava anslag anvisats för idrottsplatser i parken Zinkensdamm å Södermalm samt i Älvsjö. Sistnämnda idrottsplats beräknas kunna tagas i bruk under år 1935. På Stora Essingen är en idrottsplats under anläggning såsom statskommunalt arbete.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken, Bellevueparken, Tantolunden, Bällstalund, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby och Långbrodal äro de största och mest utnyttjade. Därjämte har idrottsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Under år 1933 hava sex nya lekplaner genom arbetslöshetskommitténs försorg anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyran, Valla, Årsta, Riksby och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 35 st. För att bereda möjlighet till omklädnad invid de mindre idrottsplanerna finnas uppförda ett antal *sportstugor*. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, har uppförts invid Enskede idrottsplats (se nedan).

Stat år 1935. Utgifter: 385,445 kr.; inkomster: 46,432 kr.

#### Enskede idrottsplats.

*Enskede 1; t. Enskede 16 85.*

*Förste vaktmästare* (3,900 kr.).

Nilson, G. A.

Två *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Aspuddens idrottsplats.

*Aspudden; t. Aspudden 5 75.*

*Förste vaktmästare* (3,000 kr.).

Stråhle, B. E. R.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Stadshagens idrottsplats.

*Stadshagen, K.; t. 50 05 25.*

*Förste vaktmästare* (3,600 kr.).

Eriksson, A. L.

Två *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Kristinebergs idrottsplats.

*Kristineberg, K.; t. 50 95 15.*

*Förste vaktmästare* (3,300 kr.).

Hertzell, S. E. T.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Stora Mossens idrottsplats.

*Västerled, Äppelviken; t. Ålsten 5 27.*

*Förste vaktmästare* (2,760 kr.).

Björkman, E. G.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Hjorthagens idrottsplats.

*Värtan; t. 61 05 01.*

*Förste vaktmästare* (3,300 kr.).

Eklind, H. A.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Älvsjö idrottsplats.

*Älvsjö 1.*

*Förste vaktmästare* (2,760 kr.).

Nylander, E. T.

*Extra vakter* till varierande antal.

#### Idrottsanläggningen i Vasaparken.

*Tel. 30 30 66.*

En *vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

#### Idrottsanläggningen i Tantolunden.

*Tel. 41 41 00.*

En *vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.



# IdrS

## Enskede sportstuga.

*Enskede 1; t. Enskede 27 55.*

En *tillsyningsman* (480 kr.).

För samtliga idrottsanläggningar: tretton *andre vaktmästare* (2,280 kr.) (med tjänstgöring vid olika anläggningar).

## Skid- och källbackar samt skridskobanor.

Av Föreningen för skidlöpningens främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och Hammarby samt vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Föreningen omhänderhar jämväl skötseln av de av staden anlagda skidbackarna i Enskede och Bromma. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 328). Därjämte anordnas och underhållas vintertid genom å idrottsstyrelsens stat anvisade medel dels tre smärre skidbackar, dels åtta *källbackar*.

Genom idrottsstyrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1934—1935 hava i enlighet härmed anordnats 28 banor. Dessutom lämnar staden bidrag till uppehållande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 328). Vintersäsongen 1934—1935 hava 17 sådana banor anlagts.

*Stat år 1935.* Utgifter: 93,610 kr.

## Främjande av gymnastikverksamhet.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 328). Därjämte har i Vasa realskolas byggnad anordnats en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennis spel.

*Stat år 1935.* Utgifter: 49,000 kr.; inkomster: 11,000 kr.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa realskola.

*Karlbergsvägen 15, Va.; tel.: ang. upplåtelser 30 46 70 (10,45—11).*

En *vaktmästare*; t. 30 46 74.

## Badanläggningar.

I Stockholm finnas fyra större friluftsbad, nämligen bad- och siminrättningen i Norrström (> Strömbadet>), som kommer att rivas år 1935 vid tillkomsten av Danelliibadet (se nedan) samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal och Solvik (Smedslätten). Ett mindre kallbadhus finnes vid Kyrksjön i Bromma; två mindre badhus (s. k. badsumpar) äro belägna vid Äppelviken och i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats vid Årstavikens södra strand, å Kungsholmslandet mitt emot Lilla Essingen, å västra sidan av Stora Essingen, å Långholmens norra strand samt i Gröndal. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna, stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Alvik, Hjorthagen och Bällstalund samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. Fastighetsnämnden har reserverat ett antal tomter och markområden inom olika delar av staden för planerade framtida badanläggningar. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrottsstyrelsens förvaltning.

Stadsfullmäktige hava den 7 maj 1934 beslutat uppförande å Strömbadets plats av ett större friluftsbad, benämnt Danelliibadet. Medel till den nya anläggningen hava med 1,200,000 kr. anvisats ur B. A. Danellii donationsfond och med 50,000 kr. av nöjesskattemedel.

Friluftsbadet vid Tranebergsbro är f. n. uthyrt till enskild person.

Friluftsbadet vid Eriksdal vid Skanstull är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerat tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Friluftsbadet omfattar en avdelning för män och en avdelning för kvinnor, varje avdelning bestående av två bassänger, ävensom en djupbassäng (försedd med trampolin). Vattnet pumpas upp från Årstaviken och införes efter rening i badbassängerna. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas.

Strandbadet vid Solvik i Smedslätten förvaltas av idrottsstyrelsen.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till föreningen Bromma trädgårdar u. p. a.

Vid sjön Flaten, å det område, som upplåtits för lägerlivsverksamheten (se sid. 240), har arbetslöshetskommittén sedan början av år 1933 såsom statskommunalt reservarbete haft under anläggning ett friluftsbad, Flatenbadet (se nedan), vilket utförts enligt förslag, som idrottsstyrelsen låtit uppgöra. Badet är Stockholms största strandbad med en badstrand av cirka 1,200 meters längd. Anläggningen öppnades för allmänheten sommarsäsongen 1934. Idrottsstyrelsen anvisades den 19 februari 1934 anslag för vissa byggnader m. m. vid badet. Under år 1934 hava entré- och toalettbyggnader uppförts. Omklädnadsbyggnaderna, för vilka



anslag beviljats i 1935 års stat, beräknas bliva färdigställda till sommarsäsongens början.

Ett mindre varmbadhus är uppfört i Aspudden å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt. Badhuset utgöres av en envåningsbyggnad av trä med badstuba samt en mindre karbadsavdelning. Ett mindre varmbadhus av ungefär samma typ som det nu nämnda är även uppfört i Älvsjö.

Vid skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Alviks, Hjorthagens och Bällstalunds folkskolor hava verkställts vissa omändringsarbeten, varigenom möjliggjorts upplåten av dessa bad för allmänheten under de tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov. Badanläggningarna, med undantag av Hjorthagsbadet, som endast har badstuba, omfatta badstu- och karbadsavdelningar samt bassänger med en storlek av 26—38 kvm. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av idrottsstyrelsen, som för dispositionen av lokaler erlägger hyra till folkskoledirektionen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvärmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, badstu, karbad, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan).

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 328).

Stat år 1935. Utgifter: 287,510 kr.; inkomster: 77,975 kr.

#### Solviksbadet.

*Smedslätten; t. Äppelviken 4 00.*

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor*, en *vaktmästare*, två *spärrvakter* samt varierande antal *vakter*.

#### Flatenbadet.

*Lägerlivsområdet vid sjön Flaten; t. Älta 1 00.*

*Förste vaktmästare* (3,000 kr.).

Pihl, E. G. L.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor*, fyra *vaktmästare*, tre *spärrvakter* samt varierande antal *vakter*.

#### Aspuddsbadet.

*Schlytersvägen 258, Aspudden; t. Aspudden 11.*

En *föreståndarinna* och *baderska* (2,340 kr.), en *värmeledningsskötare* (2,400 kr.).

#### Mälarhöjdsbadet.

*Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.*

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

#### Älvsjöbadet.

*Johan Skyttes Väg 79, Älvsjö 1; t. Älvsjö 7 20.*

En *föreståndarinna* och *baderska* (2,160 kr.), en *värmeledningsskötare* (2,580 kr.).

#### Hjorthagsbadet.

*Värtans nya folkskola, Värtan.*

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

#### Alviksbadet.

*Alviks nya folkskola, Alvik.*

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

#### Bällstalundsbadet.

*Bällstalunds folkskola, Bällstalund.*

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

#### Liljeholmsbadet.<sup>1)</sup>

*Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron; t. 40 71 38.*

En *badmästare*, en *maskinist*.

### Övriga anläggningar och anordningar.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sju dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se ovan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas åtta tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två banor i Hjorthagen och tre banor i Enskede. Å anläggningarna finnas omklädnadspaviljonger. De tre sistnämnda anläggningarna förvaltas av idrottsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom

<sup>1)</sup> Badet, som tidigare varit uthyrt till enskild person, förvaltas av idrottsstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1935.



# IdrS

lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densamma utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 239) och Älten i Enskede förs., varest genom idrottsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Sedan området vid Flaten i samband med Flatenbadets tillkomst inhägnats, upptages viss entréavgift ej blott av badande utan även av tältare å nämnda område, medan lägerlivsområdet vid Älten alljämt är fritt upplåtet för allmänheten.

Stat år 1935. Utgifter: 10,120 kr.; inkomster: 14,840 kr.

## Smedslättens tennisbanor.

*Alviksvägen—Djurklouvägen, Smedslätt-  
ten; t. Äppelviken 5 22.*

Under tiden 1 maj—30 sept. en vakt.

## Hjorthagens tennisbanor.

*Värtans nya folkskola, Värtan; t. Vär-  
tan 5 01.*

Anläggningens skötsel ombesörjes av perso-  
nalen vid Hjorthagens idrottsplats.

## Enskede tennisbanor.

*Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. En-  
skede 16 85.*

## Lägerlivsområdet.

*Sjötorp, Älta; t. Älta 1 00.*

Områdets skötsel ombesörjes av personalen  
vid Flatenbadet.